

Vėsu, gali lyti.
Saulė teka 6:32, leidžiasi 6:59

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanians in The United States

VOL. LVII

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Ketvirtadienis, Rugsėjo-September 17 d., 1970 m.

Kaina 10c

219

JORDANO KARALIUS TVARKO PARTIZANUS

PREZIDENTO NIXONO KELIONĖS

Žada aplankyti Jugoslaviją ir Ispaniją

WASHINGTONAS. — Prezidentas Nixonas vakar lankėsi Čikagoje, kur susitiko su 13 Vidurinių Vakarų valstijų laikraščių leidėjais ir redaktorais. Jis atvyko iš Kansas, kur pasakė kalbą universitete. Artėjant rudens rinkimams, prezidento tikslas buvo, be kitų dalykų, paremti respublikonų kandidatą į senatą iš Illinois Ralph Smith, kuris atskrido prezidento lėktuvu į Čikagą. O'Hare aerodromas buvo gerai apsaugotas. Daug policijos buvo ir prie Blackstone viešbučio, kur įvyko prezidento priėmimas laikraštininkams.

Baltieji Rūmai paskelbė, jog prezidentas rugsėjo 27 išvyks į Europą. Jo pirmas sustojimas bus Romoje, kur jis susitiks su Italijos prezidentu ir aplankys Popiežių. Vėliau jis Neapolyje tarsis su Viduržemio jūros komandos karo vadais ir su tos sritys Amerikos ambasadoriais. Neapolyje yra Rytinės Europos NATO fronto štabas ir šeštojo Amerikos karo laivyno štabas.

Iš Italijos prezidentas Nixonas važiuos į Ispaniją, kur tarsis su generalissimu Franco. Spėjama, kad jis gali sustoti Pariziuje, kur susitiks su Amerikos delegacija Paryžiaus taikos derybose. Numatoma aplankyti

Britaniją ir Jugoslaviją.

Ypač sustojimas Jugoslavijoje kelia nemažą dėmesį. Perna prezidentas buvo sustojęs Rumunijoje, tuo tapdamas pirmu Amerikos prezidentu, aplankiusiu komunistinę valstybę. Prezidentas tarsis su jugoslavų prezidentu Tito.

Diplomatiniai stebėtojai sako, kad kelionės tikslas bus pasirodyti sovietams, kad Amerika tebeturi nemažą interesą Viduržemio jūroje. Su Europos vadais Nixonas svarstys Rytų-Vakarų santykius ir sovietų laivyno jėgų stiprinimą Viduržemio jūroje. Charakteringa, kad prezidentas žada aplankyti šeštojo karo laivyno pagrindinius laivus: kreiserį "Springfield" ir lėktuvnešį "Saratoga", iš kurio jis stebės laivyno manevrus.

Ypač patenkinti šia kelione yra ispanai, kurie siekia įstoti į NATO sąjungą ir siekia susidraugauti su Vakarų valstybėmis, kurios bando ją boikotuoti. Kadangi Amerika turi Ispanijoje svarbias kariuomenės bazines, jos santykiai su Amerika yra glaudesni, negu su kitomis NATO valstybėmis.

Derybos Čileje dėl prezidentūros

SANTIAGO. — Čilės krikščionys demokratai rimtai susirūpinę būsimu parlamento sprendimu prezidento klausimu. Jie žino, kad iki šiol parlamentas visada išrinkdavo kandidatą, gavusį rinkimuose daugiausia balsų, nors tokio reikalavimo konstitucijoje nėra. Partijos vadovybė įsakė visiems partijos vadams nieko nekalbėti apie prezidento rinkimus. Spalio 24 d. parlamentas turės pasirinkti arba komunistų remiamą dr. Allende arba dešiniųjų atstovą Alessandri.

Šią savaitę partijos vadai pradės derybas su dr. Allende. Krikščionys demokratai, nuo kurių parlamente priklausys prezidento išrinkimas, bijo, kad jų partija gali eiti į Čilės istoriją, kaip atsakinga už pirmos komunistų valdžios išrinkimą.

IS VISO PASAULIO

WASHINGTONAS. — Senato demokratų vadas sen. Mansfieldas sustabdė debatus dėl Elektorių Kolegijos panaikinimo ir rinkimų procedūros pakeitimo. Jis siekia, kad dar šią savaitę būtų šiuo klausimu balsuojama.

ČIKAGA. — Amerikos Chemikų sąjungos suvažiavimas ragina Amerikos vyriausybę rati-fikuoti Ženevos protokolą, draudžiantį nuodingas dujas ir biologinius ginklus.

TORONTO. — Kanados mokslininkų grupė paskelbė, kad daugelyje Kanados maisto produktų buvo rasti gyvsidabrio kiekiai. Prof. Robert Jervis pareiškė, jog galimas daiktas, kad ir Amerikos maisto produktai yra apnuodiję gyvsidabrio nuodais. Maisto priežiūros pareigūnai Washingtono į tai atsiliepė, kad Amerikos maiste gyvsidabrio kiekiai nėra kenksmingi sveikatai.

MINNEAPOLIS. — Minnesotos pirmiūnų demokratų rinkimuose Hubert Humphrio neendosavo jo paties steigta ir vadovaujama organizacija — Amerikans for Democratic Action. Ji rėmė negrą demokratą Craig.

PNOMPENHAS. — Amerikos naujas ambasadorius Kambodijai Emory Swank įteikė vyriausybei savo kredencialus.

TEL AVIVAS. — Iš arabų sumitų įkaitų, pagrobų lėktuvų keleivių, tik du turi vien Izraelio pasą. Kiti 38 keleiviai turi Izraelio ir Amerikos pasus.

NEW YORKAS. — Jungtinės Tautos buvo išstatytas amerikiečių astronautų iš mėnulio parvežtas keturių uncijų akmuo.

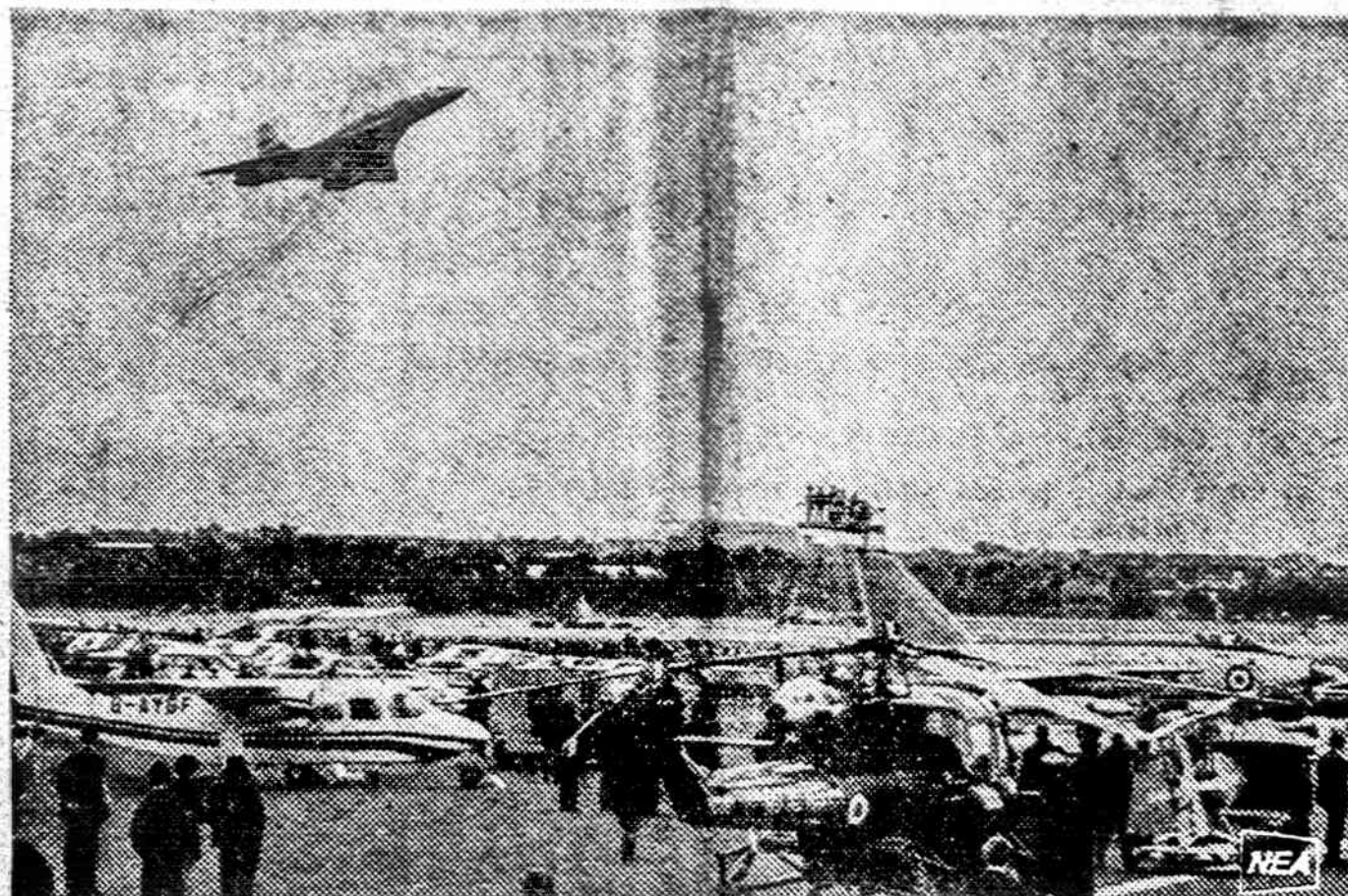
ROMA. — Vatikanas paskelbė, kad Popiežius Paulius pasakys kalbą į visą Aziją savo kelionės į Filipinus ir į Australiją metu, lapkričio 27 iki gruodžio 3 d. Popiežiaus lėktuvas sustos Sidnėjyje ir Ceylone.

Palengvinimai gaunantiems šalpą

TOKIJO. — Tarptautinio Išvystymo ir paramos komitetas, kuriame dalyvauja turtingosios pasaulio nekomunistinės valstybės, po dviejų dienų posėdžių nutarė palengvinti pašalpą gaunantiems valstybėms sąlygas. Nutarta nebereikalauoti, kad šelpiamas šalis išleistų gautas lėšas tik ten, iš kur tos lėšos buvo gautos.

Šiam palengvinimui daugiausia priešinosi Prancūzija, kuri Afrikoje, savo buvusias kolonijas nemažai šelpia lėšomis. Perna Prancūzija šalpai išleido 965 milijonus dolerių.

Japonija ragino tą suvaržyti panaikinti, žinodama, kad jos gaminiai gali konkuruoti su vakarų pasaulio gaminiais dėl savo pigesnių kainų.

Britanijos aviacijos šventėje pirmą kartą buvo visuomenei parodytas didysis "Concorde" lėktuvas, statytas bendrai britų ir prancūzų. Paveiksle iš matomas pakilimo metu. Ties lėktuvui skraidys didesniu greičiu už garso greitį.

WASHINGTONAS SAKO, KAD IZRAELIS IRGI LAUŽAS PALIAUBŲ SĄLYGAS

WASHINGTONAS. — Valstybės departamento pareigūnai patvirtino, kad Viduriniuose Rytuose ne vien Egiptas laužė karo paliaubų sąlygas, bet tą patį darė ir Izraelis. Todėl Amerikos vyriausybė praradusi entuziazmą siekti taikos derybų. Izraelis, kaltindamas Egiptą naujų raketų statymu, pats vykdo paliaubų sąlygų draudžiamus žvalgybos antskrydžius virš Egipto teritorijos. Amerika kelia kartus kreipėsi į Izraelį, ragindama siekti derybų ir neplauoti jokių puolimų kitoje Suez kanalo pusėje, tačiau Izraelis nesutikęs nieko pažadėti. Todėl Amerika negalinti garantuoti Egiptui, kad Izraelis vieną dieną nepuls naujų Egipto raketų pozicijų.

Izraelis sulaužė paliaubų susitarimą ne vien savo žvalgybos skrydžiais. Jis tiesia okupuotame Sinajuje naujus kelius, stato naujus bunkerius ir stiprina seniau pastatytus. Buvo padidintos Izraelio artilerijos baterijos Bar Lev linijoje, prie Suez kanalo.

Arabų partizanai, pagrobę lėktuvų keleivius, paskelbė daug griežtesnis reikalavimus vakarų valstybėms ir Izraeliui. Jie reikalauja ne tik septynių sumitų lėktuvų užpuolėjų iš Šveicarijos, Britanijos ir Vakarų Vokietijos, bet reikalauja ir iš Izraelio, kad tas paleistų 10 libanietų kareivių ir viena įtariamą šveicarą, kuris buvo sumintas prieš kelis mėnesius Haifoje. Partizanų grupės kalbėjoja pasirasino, kad arabai neturi laiko ilgai laukti.

Izraelio vyriausybė pakartojo, kad ji nesiderės su partizanais ir jei paleis kiek arabų, tik tik humanitariniais sumetimais. Izraelis jau ir taip nukentėjęs, jei vakarų valstybės paleis septynis nusikaltėlius, kurių vienintelis tikslas buvo uždyti izraelitus, — pareiškė užsienio reikalų ministeris Ebanas parlamento kalboje. Teroristai neturį jokios teisės gauti tuos septynis kriminalistus, kalbėjo Ebanas, tačiau tas klausimas nepriklauso nuo Izraelio.

Libane išėjęs komunistinės palestiniečių arabų grupės laikraštis "Al Hadaff" paaiškino, kodėl buvo pagrobti lėktuvai ir kodėl jų keleiviai buvo palikti įkaitais. Iš to paaiškinimo matosi, kad arabų tikslas nebuvo vien tik iškeisti keleivius į sumitų vakarinės valstybės arabus, bet ir sukelti revoliucinei kovai tinkamą klimatą. Įtepinimas buvęs tų lėktuvų užpuolimų tikslas. Jie skirti parodyti Egiptui ir Jordano valdžioms, kad Palestinos arabai nenori jokių derybų su Izraeliu. Lėktuvų susprogdinimas Kairo aerodrome nemažai pakenkė Egipto Nasseirui.

Radikaloji arabų grupė sako, kad jai nesvarbu, ką pasaulis apie ją galvoja, svarbu esą tai, kad pasaulis atkreiptų dėmesį.

Du nauji žydų skundai Maskvoje

MASKVA. — Laisvąjį pasaulį per užsienio laikraštinius pasiekė per du sovietų žydų skundai. Vieną pasirašė 83 Maskvoje gyvenantys žydai, kitą — 77. Šis skundas nukreiptas į Jungtines Tautas, o pirmasis — "brolius žydus" laisvame pasaulyje.

Skunduose sovietų valdžia kaltinama žydų persekiojimu ir pastangomis juos asimiliuoti su kitomis tautybėmis. Tokia prievartinė asimiliacija esanti tas pats, kas genocidas. Skunduose reikalaujama išleisti išvažiuoti norinčius žydus į Izraelį, "dviasienę žydų tėvynę".

"Tassas" atidaro įstaigą Madride

MASKVA. — Sovietų valdžia paskelbė, kad ji siunčia Ispanijon "Tass" agentūros atstovą, kuris Madride atidarys įstaigą. Ispanijos žinių agentūra "Efa" netrukus atidarys įstaigą Maskvoje.

Tai dar vienas Sovietų Sąjungos ir Ispanijos santykių su normalėjimo žingsnis. Santykiai tarp tų valstybių nutrūko 1939 metais, kai Ispanijos valdžią pagrobė Franco. Pavasarį Maskvoje buvo sustojęs ispanų užsienio reikalų ministeris Georgio Lopez ir nuo to laiko kontaktai buvo tęsiami abiejose sostinėse.

Amerikos darbininkų unijų federacijos pirmininkas George Meany įspėjo demokratų partiją, kad įvairūs radikalai jos eilėse atstumi darbininkus nuo demokratų. Jis įspėjo ir vyriausybę, kad jos ekonominė politika nepatinka darbo unioms ir rudens rinkimuose atstums daug darbininkų nuo respublikonų.

SUDARYTA NAUJA VYRIAUSYBĖ

Maršalas Majali gavo visas teises

AMMANAS. — Jordano karalius Hussein, bandydamas sustabdyti nuolatinę kovą tarp kariuomenės ir palestiniečių partizanų, sudarė naują vyriausybę, kurios premjeru paskyrė sau labai ištikimą palestinetį iš Jeruzalės Mohammed Daoud, o karo ministeriu paskyrė populiarią kariuomenės maršalą. Britanijoje baigusį mokslus, Habis Majali, pavesdamas jam vadovauti visoms šalies įguls, suteikdamas jam karinio gubernatoriaus titulą, pavesdamas maršalui vadovauti ne tik kariuomenei, bet policijai ir saugumo įstaigoms.

Bendrai veiks prieš Ispaniją

RABATAS. — Alžiro prezidentas Boumediene, Mauritijos — Ould Daddah ir Maroko karalius Hassanas II-sis buvo susitikę. Mauritijos mieste Nouadhibou, kur jie svarstė bendrus žygius prieš Ispaniją, iš kurios minėtos valstybės nori atimti Ispanijos Sacharą. Trys vadai susitarė reikalauti Jungtinės Tautos, kad Ispanija būtų išmesta iš savo kolonijos.

Ispanų Sachara turi 100,000 kvadratinį mylių plotą ir tik 45,000 gyventojų. Kolonija yra turtinga mineralais. Todėl ją prisijungti nori Marokas ir Mauritanija. Alžirui irgi žadama duoti nedidelį žemės gabalą.

Jungtinės Tautos jau 1966 metais pareikalavo, kad ispanai toje kolonijoje pravestų gyventojų referendumą. Marokas tvirtina, kad gyventojai pasisakytų už susijungimą su juo.

Viceprezidentas su studentais

ALBUQUERQUE. — Viceprezidentas Agnew sutiko pasirodyti televizijos programoje su radikalai nusistačiusia studentų grupe ir panagrinti su jais svarbius Amerikos ir pasaulio klausimus. Programa bus rodoma rugsėjo 25 d. David Frost programoje. Visi studentai yra kritikai dabartinės vyriausybės. Viceprezidentas noris progos parodyti, kad jie klysta.

Viceprezidentas Agnew pareiškė, kad jis sutiko susitikti su studentais norėdamas jiems paaiškinti, kad "valstybės negalima valdyti rengiant kiekvieną pirmadienį referendumus". Klausimas sukasi apie tai, ar Amerikos politika turi būti nustatoma išrinktų pareigūnų, ar — gatvėse.

Kauno moksleiviai prie Juodosios jūros

Okup. Lietuvos moksleiviai vežiojami ir po Juodosios jūros pakraščius. Neseniai 200 Kauno moksleivių viešėjus Suchumio mieste, vietos gyventojai buvę susizavėję vienodomis moksleivių uniformomis. Jie, kaip paskelbta "Tarybinio Mokytojo" laikrašty (nr. 53), patenkinti mokinių kepuraitėmis, juos užkalbina: "Mergaitės, iš kokių jūs pasakų?"

Tačiau buvusi ir kita medalių pusė... Moksleiviai buvo nugabenti į paveikslų parodą, bet nekreipė dėmesio į gido aiškinimus. Moksleiviai apie savo išpučius kalbėjo šitaip: Vietos jaunimas apsirėngęs senamadais, suknėlės ilgos, kelnės siauros, šokti beveik nemoka, tik valsus groja... užtat kokias "finkas" turi pasidaryti... (E)

Naujoji valdžia tuoj įvedė karo stovį ir paskelbė, kad neramumų kėlėjai bus baudžiami "geležine ranka". Palestiniečių grupės tuoj paskelbė, kad su buvusia vyriausybe sudarytos paliaubos ir susitarimai nebegalioja.

Karalius ne tik nepašalino iš vyriausybės palestiniečių nepatinkančių asmenų, bet juos dar pakvietė į naują vyriausybę. Ammano karinės įgulos viršininkas yra gen. Kassem El Malta, kurio 15 metų sūnus ant radienį buvo partizanų nušautas Zarga mieste, apie 15 mylių nuo sostinės.

Karalius Hussein pasakė vėl kalbą į Jordano gyventojus, ragindamas visus vengti brolišką karo, sudarant vieną bendrą frontą prieš Izraelį. Jis nurodė, kad naujos vyriausybės uždavinys yra baigti kovas ir atstatyti saugumą, tvarką ir ramybę. Stebėtojai abejoja, ar valdžiai tas uždavinys pasiseks, nes Jordane yra trys karinės jėgos, nepriklausančios viena nuo kitos: Jordano reguliari kariuomenė, Palestinos partizanai ir nemažas Irako kariuomenės dalinys, kurio vadovybė simpatizuoja partizanams.

Al Fatah partizanų grupė paskelbė, kad Jordano šarvuotųjų dalinys bandė įžengti į Zargua miestą, tačiau partizanai jį neišleisdė ir sunaikinę keturis tankus.

Atrodo, kad Jordano valdžia nutarė "sutvarkyti" nepaklusnius partizanus, tačiau yra nemažai abejojantių, ar nėra per vėl suvaldyti gan stiprią partizanų kariuomenę.

Streikas pakenks JAV ekonomikai

WASHINGTONAS. — Prekybos sekretorius Maurice Stans pareiškė, kad ilgiau užtrukęs automobilių uniijos streikas prieš General Motors "sulėtintų JAV ekonomikos atsigavimą".

General Motors yra didžiausia pasaulyje auto mašinų gamintoja. Perna jos gaminių buvo parduota už 24 milijonus dolerių, iš viso parduota 7.2 milijonai vienetų. Visame pasaulyje General Motors įmonės dirba 787,000 darbininkų. Streikuoją Amerikoje ir Kanadoje 343,610 darbininkų. Dėl streiko bendrovė netenka savaitinės produkcijos — 100,000 automobilių, 20,000 sunkvežimių Amerikoje ir 12,000 mašinų Kanadoje. Perna GM bendrovė turėjo 1.7 milijonus dolerių pelno.

WASHINGTONAS. — Amerikos ir Japonijos gynybos pareigūnų pasitarimai pasibaigė. Apie padarytus nutarimus nieko neskelbiama.

diškai, suknėlės ilgos, kelnės siauros, šokti beveik nemoka, tik valsus groja... užtat kokias "finkas" turi pasidaryti... (E)

DU MENININKUS CHICAGOJE SUTINKANT

Besizvalgydami susimąstysime,
besiklausydami — juoksimės ir verksime.

Pirmosios kregždės Chicagoje, kad i Lietuvių visuomenei skelbia, kad i Lietuvių sostinė viešnagėn atvyksta iš New Yorko vienos atvyksta iš New Yorko vienos Marija Zukauskienė ir aktorius Vitalis Zukauskas.

Aktorių Vitalį Zukauską pažįstame gerai. Chicagoje jis lankysis jau šešioliktą kartą. Bet jis vis atvyksta kupinas paslapčių, kelias susidomėjimą, spėliojimus. O ką jis ši

kartą mums pasakys? Juk kiek kartų lankėsi Chicagoje, kiek kartų jo klausėmės, jis vis naujas, neatpažįstamas iš praėjusių, bet klausytojus vedas į naujus humoro pasaulius, susitinkame su naujomis aktualijomis, naujais veidais, su naujomis mūsų pačių ydomis.

Dalininkė Marija Zukauskienė, ne kartą gražiai užsirekomendavusi New Yorke ir kitur savo meno kūriniais įvairiuose

Dail. MARIJA ZUKAUSKIENĖ,
kurios meno kūrinių paroda atidaryma rugsėjo 19 d.
Čiurlionio galerijoje, Chicagoje.

ruošose parodose, Chicagoje atvyksta bene pirmą kartą. Ji su savimi atsivežė savosios kūrybos 35 kūrinius ir rugsėjo mėn. 19 d. šeštadienį, vakare, Jaunimo Centre, Čiurlionio galerijoje bus atidaryta jos meno kūrinių paroda.

Daugelis jau dabar klausia, kas ji, kokią meno kryptį atstovauja?

Stai mielas skaitytojai, keletas šios laukiamos viešnios — dail. Marijos Zukauskienės stambesnių gyvenimo brožų.

Marija Zukauskienė gimusi Kaune, prie gražaus Nemuno krantų, vaikystę ir jaunystę praleido Prienuose. Medicinos studijas pradėjo Kaune, Vyt. Didž. universitete ir jas baigė 1948. Innsbroke, Austrijoje. JAV ji pasuko į meno pasaulį ir studijas tęsia Indiana univ. — Fine Arts dept. 1952 — 1954 m. Vėliau studijuoja meną Washington School of Arts ir Student Art League New Yorke. Baigusi meno studijas, nuo 1963 metų intensyviai dirba meno srityje ir yra pasiekusi gražių laimėjimų. Dalyvavo amerikiečių ruošose metinėse meno parodose Highland Lakes, N. J., ir Wall Street Art Association ruošose pavasarinėse ir rudeninėse meno parodose, St. Luke's Art League, N. Y.

Ruošė bendras meno parodas su lietuviais dailininkais New Yorke ir dalyvavo trijų dailininkų (Rūtenio, Sodačio ir Zukauskienės) meno paro-

doje Brooklyn. Su nemažu pasisekimu praėjo jos ruoštoji individualinė meno paroda Waterbury, Conn. 1966 m.

Dail. Marijos Zukauskienė priklauso amerikiečių dail. sąjungai Wall Str. Art. Association. Meno parodose yra laimėjusi keletą pirmųjų vietų ir gavusi atžymėjimų.

Tapo aliejumi. Vyraujantieji meno kūriniuose motyvai: peizažai, figūros, abstraktai ir natūrmortai. Besizvalgydami meno parodoje ties daugeliu kūrinių žiūrovai sustos, susimąstys, o ne vienas atpažins ir širdžiai artimą, kadaise regėtą kampelį, kaip kad liudija ir kūrinyse Berzų Giesmė. Gi šioje mano parodoje Chicagoje lietuviai turėsime progos asmeniškai susitikti šią mielą viešnią — dail. Mariją Zukauskienę.

Dail. Marijos gyvenimo palaidovas akt. Vitalis Zukauskas taip gi neša Chicagoje lietuviams naujų staigmenų.

Rugsėjo mėn. 19 d. šeštadienio vakare, Jaunimo Centre, po dail. Marijos Zukauskienės meno kūrinių parodos atidarymo Čiurlionio galerijoje, pakilsime į didžiąją salę ir čia scenoje sutiksime aktorių Vitalį Zukauską. Ši šaunų humoro ir gerų nuotaikų vakarą ruošia darbščioji Džukų draugija, tiks lu visą gaulį iš parengimo pelną paskirti Jaunimo Centro statybos vykdymui. Graži ir kilni mintis, kilnūs dūžiai nusipelnę visų pagarbos ir padėkos, gi akt. Vitalis Zukauskas jam priklausanti honorarą su gera širdimi ir gražiausiais linkėjimais statybos vykdytojams paaukoja taip pat Jaunimo Centro statybai. Ačiū mielam akt. Vitaliui Zukauskui už šią vertingą dovana, kurią, manau, tėvai Jėzuitai labai ir labai brangins.

Šia proga bus nuosirdžiai prisiminta akt. Vitalio Zukausko 25 metų sceninio darbo sukaktis.

Aktorių Vitalis Zukauskas įdomi asmenybė. Su juo besikalbėdamas junti, kad ji Dievulis apdovanojęs aktorius gabumais ir dideliu talentu. Jis įžvalgas, mokąs stebėti kasdieninio gyvenimo pilkumas, žmones, jų įpročius, ydas ir visą mūsų skubantį gyvenimą akt. V. Zukauskas moka nuostabiai gražiai perleisti per humoro prizmę ir jo tartas žodis, pasiekęs klausytoją, verčia juoktis, juoktis ir juoktis iki ašarų.

Per 25 metus akt. Vitalis Zukauskas yra įmynęs daug ir gilių pėdų teatralinėje veikloje ir atidavęs didelę duklę lietuviškajai scenai. Jis, studijavo aukštusius mokslus Vytauto Didž. universitete. Baigė Kauno valst. dramos studiją, teatro studijas tęsė Vienoje, New Yorke ir kitur.

Teatrinę akt. karjerą pradė-

jo Valstybės Teatre, yra vaidinęs įvairiuose veikaluose daug vaidmenų ir režisavęs įvairius veikalus pastatymus išeivijoje. Jis su koncertais yra apkelia- vęs Lietuvą, davęs spektaklius karo metu Vokietijoje karliams, darbininkams, atsidūrusiems vokiečių kariuomenėje ar dirbantiems priverčiamus darbus fabrikuose. Buvo grupės "Tė- vynės Aidai" pranešėjas. Po karo su Augsburgio Lietuvių Dramos Teatru aplankė daugelį lietuvių stovyklų. Menamė, kai akt. Vitalis Zukauskas keliauja per amerikiečių ir angli- žų zonas su literatūriniu ka- baretu "Klumpė".

Gi Amerikoje jis daugelį at- vejų keliauja nuo vieno krašto iki kito, nuo New Yorko iki

Los Angeles, aplankė beveik vi- sas lietuvių didesniąsias kolo- nijas, o kai kurias net po kelio- lika kartų, jų tarpe ir lietuvių sostinėje Chicagoje viešėjo net 16 kartų.

Apie jo šaunų teatralinę vei- klą, šios gražios sukakties pro- ga, manau prabils ir jo kole- gos. Gi mums, eiliniams, ma- lonu pasveikinti sukaktuvini- ką ir nuosirdžiai padėkoti už jo per gyvenimą neštas mūsų kasdieninio gyvenimo pilką ap- linką džiuginančias nuotaikas ir palinkėti jam dar daug gied- rių ir kūrybingų metų.

Ši talentingą aktorių, manau labai ir labai norėtų sutikti lai- vojo pasaulio lietuviai ir kituo- se kraštuose gyvenantieji. Ar gi mes negalėtume šį šaunų hu-

moristą, gerą aktorių ir puikų scenos vyrą bendromis jėgomis išsiųsti į Pietų Ameriką, Aus- traliją, Angliją ir Vokietiją? To, sakytiau, jis nusipelnė sa- vo 25 metų laikotarpyje atduo- ta mūsų kultūriniam gyveni- mui puoselėti duoklę.

Tad rugsėjo 19 d. šeštadienis tebūnie skirtas susitikimui dviejų menininkų, kurie Chi- cagoje lietuviams atskleis du naujus meno pasaulius. Pabu- vokime tad šioje džiugių nuo- taikų ir malonaus susimąstymo popietėje.

DETROIT, MICH.

Lietuvos Steigiamojo Seimo
minėjimas

Lietuvos Steigiamojo Seimo minėjimas Detroito, rengiamas Detroito Lietuvių Organizacijų Centro, įvyks šį sekmadienį, rug- sėjo mėn. 20 d., 12 val. vidurdie- nio Detroito Lietuvių Namuose, 3009 Tillman.

Programoje dr. Juozo Jakšto, Vytauto Didžiojo Universiteto buvusio istorijos profesoriaus, paskaita apie Steigiamąjį Seimą. Meninė dalis susidės iš Galinos Gobienės vadovaujamos šokių trupės "Šilainės" pasirodymo ir Justo Pusdešrio režisuojamo te- atro kolektyvo "Alkos" deklama- cijų.

Pasibaigus programai, įvyks bendri pietūs, į kuriuos pakvie- timai užsisakomi pas DLOC pir- mininką Bernardą Brizgį, telef. 282-5755, ir Elžbietą Paurazie- nę, telef. 862-3298.

Tikime jog šio įvykio visuo- meniškas pobūdis skatinti lietu- vių tautinį subrendimą ir vienin- gumą bus tinkamai suprastas Detroito lietuvių ir pilnai pa- remtas. DLOC

"NAUJIENOS" KIEKVIENO

DARBO ŽMOGAUS

DRAUGAS IR BIČTULIS

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozą Adomaitį - Dėdę Šerną asmeniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo paskaitų. Dabar jie gali paskaityti gražiai surašytą Dė- dės Šerno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus lai- kus ir pasiskaityti gražių istorijų. Naujai atvykę lietuviai galėtų žiemos pasiskaitymams nupirkti Antano Rūko para- sytą Vienišo Žmogaus Gyvenimą - Dėdės Šerno gyvenimo brožus. Jie pradžiugins kiekvieną, kas jį atsimena ir pa- žinojo, o naujesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo A. Rūko lengvas, vaizdus gražia literatūrine forma pasakoji- mas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išeivių švie- suolių gyvenimu ir jų kieta, ideologine veikla.

Antanas Rūkas, VIENIŠO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozo Adomaitio - Šerno gyvenimo brožai. Išleido Ame- rikos Lietuvių Istorijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA "NAUJIENŲ" ADMINISTRACIJOJE

Chicago Savings and Loan Association

6% PER ANNUM

OF \$5000 OR MORE
ON CERTIFICATES
2 YEAR MATURITY

5 3/4% PER ANNUM

ON CERTIFICATES
OF \$1000
ONE YEAR MATURITY

5 1/4% PER ANNUM

ON CERTIFICATES
OF \$1000 OR MORE
6 MONTH MATURITY

5 1/4% PER ANNUM

ON 90 DAY NOTICE
Passbook Accounts
\$100.00 MINIMUM

5% PER ANNUM

ON ALL PASSBOOK
ACCOUNTS

DIVIDENDS COMPOUNDED DAILY. PAID QUARTERLY.

Chicago Savings and Loan Assn.

John Pakel, Sr., Chairman of the Board

6245 So. WESTERN AVE.

TEL. GR 6-7575

HOURS: Mon. 12 P. M. to 3 P. M., Tues. 9 to 4, Thurs. & Fri. 9 to 3, Sat. 9 to 13:30

There are a lot of things a man can do for his country. Including saying his piece, pro or con.

And talk is an important part of what makes a democracy like ours work.

But in the final analysis, talk is cheap. Personal involve- ment accomplishes a lot more.

Putting part of your savings to work for America is a step in that direction. To provide some of the economic strength it takes to make the whole system run.

That's one reason why Savings Bonds mean a lot.

They help to pay part of the cost of running a country where you're free to speak your mind.

And they help you at the same time. With interest and security.

So next time you have something to say about America, let your Bond purchases do part of the talking.

Take stock in America
Buy U.S. Savings Bonds

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

KARIO INAŠAS LIETUVOS ISTORIJAI

Žmogus turėjęs būti Lietuvos Banko Valdytoju

Eilėje pas Grūšus besisvečiaujančių jdomių žmonių, kurių visų suminėti nesugebu ir nepretenduoju, vieną žmogų noriu atskirai išskirti, kurio savo laiku buvo atradęs savo pašaukimą, kuriam Lietuvoje visu pilnumu išsiskleisti sutrukdė Lietuvos tragedija. Bet yra sakoma, kad auksas ir pelnuose šviečia.

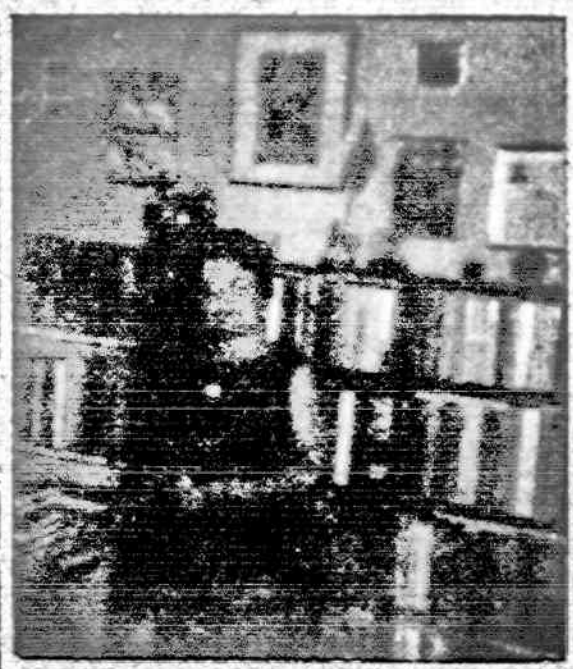
Tai Jonas K. Karys (anksčiau Kareckas), diplomuotas ekonomistas, numizmatas, Lietuvos kariuomenės savanoris, Nepriklausomybės kovose sužeistas, gavęs 1930 metais Finansų ministerijos vertybės ženklų gaminių įstaigos (pinigų kalyklos) sekretoriaus tarnybą, tiek ta sritimi susidomėję ir su ja susipažinę, kad po 5 metų jau buvo paskirtas tos kalyklos vedėju, o dar sekancijai 1936 metais jos viršininku, o vėliau Vilniaus aukštesniosios prekybos mokyk-

los lektoriu, kur dėstė politinę ekonomiką ir pinigų teoriją. Ko Lietuvoje nebespėjo padaryti, jis tatau su kaupu ištesėjo sunkiose pabėgėlio-tremtinio sąlygose. Jis jau būdamas čia Amerikoje parašė ir išleido net tris retas ir toje srityje vienintele knygas, būtent:

1) Nepriklausomos Lietuvos pinigai. Ostrmarkė, Ostrublis, Aukšinis, Litas. Istorija ir numizmatika, 256 pusl., 160 paveikslų, New York, 1953.

2) Senovės Lietuvos pinigai. Istorija ir numizmatika, 300 psl. su daugybe iliustracijų, Bridgeport, Conn., 1959.

3) Numizmatika. Žodynas ir raštai, 340 psl., taip pat gausiai iliustruota mokėjimo ženkliu atvaizdais pradedant Biblijos laikais, baigiant Lietuvos Respublikos Monetų Kalyklos ir Lie-

Jonas Kariš, knygu apie Lietuvos pinigų autorius žmona savo vyro kabinete. Apie Joną pats Jonas Karys taip atsiliepa: "Be visokeriopos savo žmonos Jonos paramos, aš nebūčiau pajėgęs atiduoti Tėvynės kultūrai nė pusės to, ką esu atidavęs. Ji mane rėmė morališkai, sudarė sąlygas dirbti, perrašinėjo mano raštus spaudai, ir, svarbiausia, be jokių sąlygų atidavė mano knygu leidimui savo banko knygutę..."

tuvos pinigų istorinė apžvalga. Bridgeport, Conn., 1970.

Kadangi maskoliams Lietuva okupavus, Lietuvos ižda išplėsus ir lito valiutą panaikinus, ten vietoje tvirtito lito įvestas nusisėlis sovietinis rublis, aišku, kad ten viskas daroma, kad Lietuvos žmonės apie savo nepriklausomos valstybės pinigų užmirštų. Dėlto J. K. Kario net trys tuo reikalu išleistos knygos yra didelės įnašas Lietuvos istorijai ir laisvoms lietuviams tvirtas įrankis kovojant už nepriklausomybę Lietuvai atgavimą.

Apie šią trečią kapitalinę knygą savo baigiamose pastabose autorius sako, kad Numizmatika bus ne vien specialistui būtina ar naudinga, o ir bent kam kitam atvejų atvejais pravers. Ak laikas, tur būt, jau visiems mums žinoti, ką reiškia, sakysime, mina (neturinti su sproginiu nieko bendra), šekelis, dyvelis, elektronas; kas yra bandas, obalas, gvinėja, šilingas; kodėl, pavyzdžiui, ligatūra nėra vien kokia tauraus metalo priemonė, legenda — netikėtai padavimas ar prasimanymas, numizmatikas — ne numizmatas, etc., etc.

Apie trečiąją knygą "Numizmatika" teko platesnis paminėjimas rašyti jai pasirodžius, tad čia tik norėsiu skaitytojams nors trumpai priminti apie pirmąsias dvi.

Knygoje "Nepriklausomos Lietuvos pinigai" be minėtų ostrublio, ostrmarkės ir auksino aprašyti ir įvairūs kiti atsiskaitymo ženklai, lito metrika ir pirmieji žingsniai: lito mokamieji ženklai, Lietuvos monetų kalykla Kaune, kaip bolševikai permušė litą, uždarbiai ir kainos Lietuvoje.

Knygoje "Senovės Lietuvos pinigai" turinys: Brendant iš miglotos senovės; seniausieji lietuvių "pinigai": akmens, kaulo, metalo padargai, gintaras, metalinės antkaklės, kiauinių kailiukai ir t. t.; kapos; svetimi pinigai; čekų grašiai; Lietuvos kunigaikščių monetos iki Vytauto muštos monetos; Algirdo "pečetė"; Kestučio dinarai; Vytauto dvidinariai; Jogailos vilniškės monetos, Algirdaičių pinigai ir t. t. Lietuvos tautiniai ženklai; jietis antgalvė, Gedimino Stulpai, Vytis, skydas su dvigubu kryžiu. Toliau Unijos laikų pinigai ir pabaigoje puslapių šaltinių ir literatūros, 10 puslapių vardų ir dalykų rodyklė ir 11 puslapių knygos santraukos angliškai.

Tą, pasakyčiau trilogiją baigęs autorius pats savęs klausia:

Kodėl rašau? ir atsako: Kad nepasiliktu užmiršta. Istorikai ir numizmatikai šlandien kažką duotų už bent mažiausią šaltinį... apie lietuvių ekonomiką senovėje. Trūksta daug svarbių žinių. Kodėl trūksta? Nebuvo užrašyta! Saukiu visus... užplunksnos ir darban!" kartoja Karys daug kieno raginimą, kad kiekvienas plunksną valdantis ir ką vertingesnio užrašyti turintis, tatau dar šiam savo amžiuje padarytų!

Daug kam dėkingas autorius už įvairią pagalbą, bet ypatingai ir teisingai dėkingas savo žmonai Jonai, padėjusiai knygas išleisti ir išmokėti iš savo uždarbio siuvykloje...

Išleides paskutinįją knygą "Numizmatika" jis rašo: "Šią knygą, kaip ir abi kitas, rašiau sunkiose tremties sąlygose. Naudojau grynai savo "poilsi-

nį" laiką bei savaitgalius, kadangi 40-50 valandų kas savaitę reikėjo dirbti — uždarbiauti pragyvenimui. Už mano numizmatiškuosius tyrinėjimus ir raštus niekas man nemokėjo, jokių subsidijų iš niekur negavau. Todėl čia ypatingai vertinu savo žmonos Jonos ilgametį tal-kininkavimą ir retai nuosirdžią materialinę paramą, tiek ruošiant mano veikalus spaudai, tiek perleidžiant juos knygos pavidale skaitytojams!"

Jonas K. Karys cituoja Mai-ronį:

Aš norėčiau prikelti bent vieną /senelį iš kapų milžinų ir išgirsti nors vieną bet gyvą /žodelį iš senųjų laikų...

J. Karys, atskleidždamas tiek daug Lietuvos senovės liūdli-nyų beveik beveik ištesėjo Mai-ronio troškimą! J. Pr. (B. d.)

VIENINGO KELIO BIEŠKANT

Rengiamas Pirmas Baltijos Informacijos Kongresas

Rugsėjo 13 d. Amerikos Lietuvių Tarybos patalpose įvyko įdomus pasitarimas, kuris gali duoti pradžią didesniams darbams informacijos srityje. Inicijatyvą šitokiam darbui davė rytinio pakraščio latviai ir estai, pasigėdė, kaip ne kartą ir lietuviai pasigenda, planingeseinio veikimo informacijos amerikiečių spaudai gaminime ir platinime. Amerikos Lietuvių Taryba mieliai pritarrė estų ir latvių sumanymui sukurti pirmą Baltijos tautų informacijos darbuotojų kongresą. Tam buvo sudaryta New York'e trijų tautų atstovų komisija, kuri numatys tokio kongreso tvarką, uždavimus ir eigą. Iš lietuvių grupės į tą komitetą įeina trys moterys: E. Čekienė, M. Umbrazaite ir M. Kulber.

Čikagoje įvykusiame pasitarime buvo aptarti techniniai tokių kongreso reikalai, lėšos, laikas ir kt. Pasitarimui vadovavo J. Jasaitis, ALTos vicepirmininkas, o kongreso planus pristatė iš Pittsburgho atvykęs dr. I. Spilners, Amerikos Latvių Sąjungos valdybos informacijos reikalų tvarkytojas.

Reikia pripažinti, kad informacijos reikalų tvarkymas mūsų pagrindinėse organizacijose visada kėlė rūpestį. Dažnai mėgstama pasiaiškinti "tylos sąmokslu", tačiau teisybė yra ta, kad mūsų pačių organizavimas dažnai nebuvo tikslus ir vaisingas. Kelis kart informacinės tarnybos buvo steigiamos tai LB, tai ALTos. Kitos organizacijos bandė steigti savo nuosavas spaudos komisijas, jas turėjo rezoliuciniai, ba-tunininkai ir kt. Nebuvo pakankamai darbo rankų, o ir tos pačios dažnai buvo išskaidomos politinių ar pasaulėžiūrinčių ambicijų.

Paskutiniu metu gerokai pasikeitė Amerikos latvių sąjungos veidas, atėjo visa eilė naujų, jaunų žmonių, kurie ir emė ieškoti naujų kelių ir būdų. Estų namuose kilusi idėja pamažu tampa pirmais žingsniais. Pirmame informacijos kongrese (vardas dar nėra visai galutinai nutartas) Baltijos tautų spaudos ir radijo darbininkai, kartu su pagrindinių organizacijų veikėjais bandytų išnagrinėti visus dominančius klausimus: kaip jungti negausias jėgas, kaip derinti ir tvarkyti partizaninius atskirų tautų užsimojimus, kaip skirstyti darbą, kaip derinti bendrą politiką ieškant draugų Baltijos tautų bylai.

Neabejojama, kad šitoks kongresas sukeltų susidomėjimą ir galėtų duoti naudos ateitai.

Čikagoje buvo sudarytas techninių darbų komitetas, kuriam vadovaus kun. A. Stašys, Čikagos Lietuvių Tarybos pirmininkas. Be jo į komitetą įei-

na Valdemaras Šadauskas ir J. Jasaitis. Iš latvių: Ivars Osis, Leonids Neimans ir kun. A. Lamberts. Estų atstovs — Alexander Koepp, Amerikos Estų Tautinės Tarybos narys. Sutarta kongreso lėšas padengti lygiai visoms trimis tautybėms. Kongreso laikas numatytas kovo 27 ir 28 d. d. Vieta — Čikagoje. Tikimasi, kad tokiame informacijos darbuotojų suvažiavime gali dalyvauti 150 — 200 visų trijų tautybių atstovų. A. Pužauskas

Pabaltiečių demonstracija

BATUNo rengiamai pabaltiečių manifestacijai ir protesto demonstracijai prie JT būstinės New York'e, Jungtinių Tautų 25 metų iškilnių išvakarėse spalio 13, pritaria ir remia visos pabaltiečių centrinės organizacijos ir veiksniai. Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas ir Amerikos Lietuvių Taryba pranešė BATUNui, kad šią protesto demonstraciją parems ir finansuotų.

BATUNas šaukia visų pabaltiečių organizacijų atstovų pasitarimą dėl protesto demonstraci-

jos prie Jungtinių Tautų spalio 18 dieną. Susirinkimas įvyksta penktadienį, rugsėjo 18, 7:30 val. vak. Estų Studentų Klubu "Rotalia" patalpose, 373 First Ave. (prie 22nd St.), antrame aukšte, New Yorko mieste. Organizacijos yra prašomos atkreipti dėmesį į šį pranešimą ir atsiųsti savo atstovus į šį svarbų pasitarimą tos demonstracijos ir manifestacijos reikalui.

BATUNo Lietuvių Sekcijos vadovybė šiuo metu sudaro: sek-cijos pirmininkas — prel. Jonas Balkūnas, vicepirmininkas — organizaciniam reikalams — Kęstutis Miklas (kuris yra viso UBA-BATUN vykdomasis pirmininkas), vicepirmininkas finansiniam reikalams — Aleksandras Vakselis, sekretorius — Vytautas Jurgėla, valdybos nariai specialioms projektams — Nastutė Umbrazaite (UBA-BATUN vicepirmininkė), Helen Kulber (UBA-BATUN direktorė specialioms projektams) ir Elena Miklienė, valdybos narys informacijai anglų kalba — Pe-

ter C. Wytenus, valdybos nariai organizaciniam reikalams ir BATUNui narių verbavimui — Dalia Bulgarytė ir Benediktas Budrevičius. Lietuvių sekcijos posėdžiai kiekvieną savaitę. Šiuo metu sekcija labai daug dirba pasirošimui protesto demonstracijai prie Jungtinių Tautų spalio 18. K. M.

The Iron Curtain isn't soundproof.

She can't come to you for the truth, but you can reach her. Radio Free Europe does get the truth through. Give to Radio Free Europe Box 1956, N.Y. 10108.

Published as a public service in cooperation with The Advertising Council.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

KNYGOS VAIKAMS IR JAUNIMUI

— Sek pasaka, mamytė, apie senus laikus. Kai atvyrai ir laumės skrajojo po laukus... S. Petersonienė

Poezija ir pasakos yra vaikų mėgstami ne mažiau kaip žaidimai ar krikštavimai. Naujienose galima gauti šių perlių ir žemčiūgų mūsų mažiesiems bei jaunimui.

1. Antanas Baranuskas, ANYKŠČIŲ ŠILELIS. Didelio formato, spausdinta stambiomis raidėmis, dail. P. Lapės gausiai iliustruota. Puikus leidinys, kietais viršeliais, spalvotu aplanku, kainuoja 5 dol.
2. Vanda Frankienė-Vaitkevičienė, ŠOKOLADINIS KISKELEIS, pasaka mažiesiems. Jūratės Eidukaitės iliustruota. Didelio formato, 24 psl., gražus leidinys. \$1.50.
3. A. Giedrius, MURKLYS, 24 apysakaitės vaikams. Dail. V. Siman-kevičiaus iliustruota, 130 psl., \$1.80.
4. Stasė Vanagaitė - Petersonienė, LAUMĖ DAUMĖ. 17 eilėraščių, kaip pasakų, apie paslaptingas laumes Tėvų Žemėje. Labai gražus leidinys, didelio formato, kietais viršeliais, gausiai dail. J. Kiburo iliustruota, 64 psl., kainą 5 dol.
5. Maironis, JAUNOJI LIETUVA, poema. 118 psl., \$1.00.
6. Tyruolis, TEN, KUR NEMUNAS BANGUOJA. Skaitymai, gramatika, tėvynės pažinimas, dainos. Gausiai iliustruota, kietais viršeliais, 217 psl. Labai tinkama vaikams, kur nėra lituanistinių mokyklų. \$3.00.
7. Juozas Švaistas, ŠAUNUS PENKETUKAS, apysakaitės, kaip pasakos vaikams iš jų gyvenimo, svajonių ir žygų, iliustruota dail. Z. Sodeikiene. Didelio formato, kietais viršeliais, puikus 77 psl. leidinys. \$3.00.
8. Jonas Valaitis, SENOVES LIETUVIŲ DIEVAI, mitologijos posmai. Eiliuoti padavimai, legendos ir pasakos — kaip senovės lietuvių ir žemaičiai bendravo su savo dievais, 54 psl., \$1.00.

Nedaug kas žino, kad didysis Aukštųjų krašto ganytojas vysk. A. Baranuskas parašė Anykščių Šilėlių, įrodyti nutautėjusią šviesuomenę lietuvių kalbos lankstumo poezijoje... Pamatykite ir šiandien, kad tai jam pavyko. Apžiūrėkite, ar šių laikų mūsų jaunėji nepervertina TV ekrane nušluotos svetimos kalbos, savosios nenaudai. Visi čia pamintę poetai ir rašytojai savo kūriniais toli pralenkia pigių išsireikimų kasdieninius artistus, sukurdami žodžių žaisles, samoninius ir labai prasmingus vaizdus bei nuotaikas sielos gelmėse, liekančias visą amžių.

NAUJIENOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

Kas tik turi gerą skonį,

Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

FURNITURE CENTER, INC.

Marquette Pk., 6211 So. Western, PR 8-5875

Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais atdara nuo 12 iki 5.

Nuo 1914 metų

Midland Savings aptarnauja taupymo ir namų paskolų reikalus visos mūsų apylinkės. Dėkojame Jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norėtume būti Jums naudingi ir ateityje.

Sąskaitos apdraustos iki \$20,000

Frank Zogor, President

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4000 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60622
PHONE: 234-4470

5%

Passbook Savings All accounts compounded daily — paid quarterly

6%

2 Years Savings Certificate (Minimum \$5,000)

Jau išėjo seniai laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00. Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS,

1739 S. Halsted St., Chicago, ILL. 60608

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmą, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antrą, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenei ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

6% 5%

PER ANNUM ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$5,000, OR MORE, 2 YEAR MATURITY

UNIVEST TAUPYMO SĄSKAITOMS

Taupymo indėliai Apdrausti iki \$20,000.

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St

Chicago, ILL 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS Įsteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-4100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:
in Chicago \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per 3 months. In other USA localities \$18.00 per year, \$10.00 per six months, \$5.00 per three months; Canada \$20.00 per year; other countries \$21.00 per year.

10 cents per copy, 10 c. on Saturday

Dienraščio kainos:
Chicagoje ir priemiestiuose
metams \$20.00
pusiui metų \$11.00
tris mėnesiams \$6.00
vienam mėnesiui \$2.00

Kitose JAV vietose:
metams \$18.00
pusiui metų \$10.00

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Aparačikui nepatinka Naujienos

Algirdui Ferensui, vos 40 metų persiritusiam, bet jau suspėjusiam įkopti į Lietuvos komunistų partijos centro komitetą, labai nepatinka Naujienos. Matyt, kad Ferensui nepatiko Naujienose pasirodę komentarai apie Ferensą pasakytą kalbą plenuman suvežtiems kompartijos centro komiteto nariams. Ferensas ragino iš provincijų suvežtus kompartijos aparato narius klausyti Sniečkaus ir įvesti lenkyniavimą ir varžbas visose darbo srityse. Ypatingai dėmesys buvo kreipiamas į būtiną lenkyniavimą kolchozuose. Turi lenkyniauti traktorininkai, laukų darbininkai, daržininkai, melžėjos, šienpiūviai ir kiti darbininkai. Kolchozininkai turi lenkyniauti tarp savęs ir su kitais kolchozais. Kapitalistiniame pasaulyje panašios lenkynės seniai panaikintos, darbininkų unijos kovojo prieš bet kokią lenkyniavimą, tuo tarpu naujai į partijos centro komitetą paskirtas Rozalimo Ferensiukas reikalauja, kad rusų okupuotoje Lietuvoje darbininkai lenkyniautų.

Algirdas Ferensas — tai nauja kompartijos žvaigždė. Svarbiausią savo karjeros etapą jis atliko Maskvoje, dirbdamas kompartijos aparate. Kompartijos darbą Ferensas pradėjo netoli Panevėžio, Rozalime. Iš ten jis buvo perkeltas į Panevėžį, o vėliau į Kauną ir į Šiaulius. Iš Šiaulių jis buvo nuvežtas į Maskvą ir laikytas rusų policijos mokykloje. Maskvoj jis skaitėsi ištikimu partijos aparato nariu. Rusams jis parodė reikalingo sumanumo ir dar reikalingesnės ištikimybės. Iš Maskvos jis pateko tiesiai į Lietuvos kompartijos centro komitetą. Paskutiniame plenumo šis jaunuolis jau aiškino suvežtiems partijos nariams, ką jie turi daryti, kad darbininkai daugiau pagamintų ir kad valstybei viskas pigiau kainuotų.

Algirdas Ferensas savo pasipiktinimą Naujienoms reiškia ne vien lietuvių, bet ir rusų kalba. Maskvoje spausdinamame, bet iš rytų Berlyno į užsienius siuntinėjame rusiškame laikraštyje A. Ferensas parašė ilgoką straipsnį apie lietuvių emigrantus. Jeigu jis būtų rašęs lietuviškai ir atidavęs bet kuriam užsienio lietuviui sekanciam politrukiui, tai tame jo straipsnyje nebūtų paliktų tokių didelių klaidų. Bet savo rašinį Ferensas atidavė komunistų leidžiamam rusiškam laikraščiui. Rusai lietuvių silpniau pažįsta, negu lietuviai komunistai. Be to, matyt, jie pasitikėjo Ferensu. Jie manė, kad Lietuvos kompartijos centro komiteto narys turi turėti tikslesnį

VL. BAKŪNAS

PASTABOS IS TOLO

(Tęsinys)

Sutikau — ir už poros dienų jau sėdėjau komiteto reikalų vedėjo erdvame kabinete, kurio spintos ir rašomojo stalo stalčiai buvo dar pilni net neatidarytų vokų su raštais iš Simonačio-Klimaičio laikų... Pamatęs tokią "balą", pagalvojau — nejaugi iš tikrųjų pasidariau taip, kaip matysiu reikalinga.

žinių apie lietuvių Amerikoje. Zimasas arba Kazakevičius Ferenso "informacijas" būtų pataisęs, bet "Golos Rodiny" redakcijoje sėdįs ruselis arba prie ruso prisiplakęs koks kitatautis paleido jas su visomis nesąmonėmis. Norėdamas atskirti Naujienoms, jis pav., rašo, kad Naujienos spausdinamos Kanadoje. Zimasas arba bet kuris čekistas, kurį laiką atidžiau pasekęs lietuvių užsienyje gyvenimą, žino, kad Naujienos spausdinamos Chicagoje, o Ferensui JAV susimaišė su Kanada. Dėl to, žinoma, daug netenka stebėtis, nes be Rozalimo, Kauno ir Šiaulių, Ferensas tikrai Maskvoje tėra buvęs. Nei Maskvoje, nei dabar Vilniuje niekas Chicagoje leidžiamų Naujienų jam nerodė. Jam davė jį patį liečiantį Naujienų įžanginį, todėl jis rusiškai ir kirtė iš peties. Jis ir apie Stasį Jokubką panašų nesąmonių paleido. Ferensas rusiškai rašo:

"Kelis mėnesius Lietuvoje svečiavosi progresyvių lietuvių emigrantų veikėjas Stasys Jokubka. Tuo metu vykusiam respublikos antrame kolchozininkų suvažiavime jis (Jokubka) paprašė balso ir pareiškė: "Džiaugiasi kiekvienas garbingas Amerikos lietuvis, kad praėjo tie laikai, kai Lietuvos laukai buvo ariami arklais, kada piaučiau rinko kelių centnerių derlių, kada daugelis ūkininkų prie pietų stalo stigdavo duonos..." ("Golos Rodiny", Maskva, 1970 m. rugpjūčio 16 d., 4 psl.).

Ferensas dar tvirtina, kad iš komunistinės Lietuvos Amerikon sugrįžęs Jokubka rašo knygą apie tai, kaip gražiai šiandien gyvena Lietuvos valstiečiai. Čia tokią patį ne sąmonė, kaip ir kitos apie Jokubką rusams teikiamos žinios. Jokubka jokios knygos negali parašyti, nes lietuviškai rašyti jis nemoka. Jis turi didelės bėdos straipsniagaui sulipdyti, o ką jau čia kalbėti apie knygą. Knygą gali parašyti koks nors sovietų imperializmo tarnyboje esantis lietuvis ar lietuvi, o Jokubka gali ją pasirašyti, bet jis pats jokios knygos apie gražų Lietuvos valstiečių gyvenimą neparašys. Kaip jis gali rašyti apie Lietuvos valstiečius, kad Lietuvoje jie yra išnaikinti! Žemė iš Lietuvos valstiečių atimta, o jie patys suvaryti į kolchozus ir padaryti pačios moderniausios rusų išnaudojimo sistemos vergais.

Ferensas rusams pasakoja, kad Jokubka yra progresyvus lietuvių emigrantų veikėjas. Kiekvienas jo pavartotas žodis yra netikslus. Jokubka nėra joks emigrantas, bet Amerikoje gimęs vyriokas. Jokubka nėra progresyvus, nes tarnauja pačiai juodžiausiai reakcijai, kuri, prisidengusi socializmo ir komunizmo vardu, bauriausiai išnaudoja žmones. Jokubka ir lietuviškai tinkamai nepramoko, todėl ir negali būti lietuvių veikėjas. Aparačikas Ferensas padarė Jokubkai meškos patarnavimą ir apdūmė rusus.

Pradėjau darbą nuo persona- lo valymo, nes kiek apsiapinęs su komiteto administracine struktūra pamaciau, kad didėle dalimi personalas — tarnautojai, buvo atsakingi už savo pareigų neatlikimą, korespondencijos betvarę. Pirmiausia (vos po poros savaitės) išvaliau komiteto administracijos personalą, atleisdamas beveik visus didlietuvius ir vieną klaidėdiškį, kurie sėdėdami komiteto įstaigoje ir imdami neblogas algas rūpinosi daugiau savo asmeniškais reikalais, negu tarnyba. Žinoma, tai dariau su J. Kybranco — 100% "yes".

Ir taip, labai trumpu laiku man "bereformuojant" komiteto administraciją, išliko J. Vanagaičio almanacho leidimo klausimas. Dėmesį atkreipė J. Kybrancas, nes manė, kad aš, kaip laikraštinkas, reikalą jau būčiau pastebėjęs. Pasitarus — jis, J. Kybrancas, man nurodė, kad čia yra privatus J. Vanagaičio reikalas. Tos pačios nuomonės buvo Jurgis Brūvelaitis, buvęs L. S. S-gos XX-tosios Rinktinės vadas, bei kiti veikėjai, kad Klaipėdos krašto sukilėlių šaltos fondo (kurio steigimu leidžiant almanachą garsinasi J. Vanagaitis) reikalas yra ne vieno asmens, bet mažų mažais Lietuvos šaulių Sąjungos ar iš viso valstybinis reikalas. Juo labiau, kad garbus tos pačios Lietuvos šaulių Sąjungos veikėjas J. Vanagaitis, ten pat, Klaipėdos krašte, nesiteikė kontaktuoti net vietinės, tos s-gos, įstaigos. Čia buvo išauktas Lietuvos spaudai įspėjimas (kurį, kaip sakiau, man teko suredaguoti). Taip aš atsidūriau "Vieno Almanacho istorijoje", kurią išsako "Lietuvos Pajūrio" Nr. 33, 34.

Tą "istoriją" perskaičius, ky- la klausimas, kodėl to almanacho išleidimu ar neišleidimu buvo taip labai susidomėję Lietuvos valstybiniai organai — iki prezidento A. Smetonos imtinai? Didelio čia dailto, kad J. Vanagaitis dėl jo leidimo sūto į konfliktą su vienu ar kitu asmeniu ar organizacija? Čia ir yra "der Hund begraben". O tai aš, kiek tai man žinoma, noriu paaiškinti ir bent tuo savo dalį pridėti prie tos "istorijos" galo, kaip kad man teko dalyvauti jos pradžioje...

Svarbiausioji to valstybinio dėmesio J. Vanagaičio almanachui priežastis buvo ne ta, kad jį leisti pasiūvė J. Vanagaitis ir ne ta, ką ir kaip jis rašys. "Klaipėdos krašto Lietuvių Organizacijų Vykdomasis Komitetas" pasipriešino J. Vanagaičio užmojui dėl to, kad laikėsi nuomonės, jog sukilėliams

remti fondo steigimas nėra vieno asmens reikalas ir ne J. Vanagaičio kompetencija. Kai to komiteto pareiškimu Lietuvos visuomenė buvo įspėta, J. Vanagaitis, nežiūrint savo nuopelnų kaip Mažosios Lietuvos veikėjas ir ypačiai tuolaikinis Klaipėdos krašto veiklus Lietuvos šaulių S-gos narys (jį visa šeimama buvo pavyzdžia to organizacijos veikloje — ne tik jų grakščios dvi dukros — bet ir jau senyvi J. Vanagaitis su ponia Vanagaitiene paradoose ir kitokiose išsklaidė išdidžiai dėvėjo šaulių uniformą) tuojuo kreipėsi į Klaipėdos krašto autonominių vokiečių teisumą, patraukdamas atsakomybėn Klaipėdos krašto Lietuvių Organizacijų Vykdomojo Komiteto prezidiumo narius, reikalaujamas, kad jam būtų apmokėti nuostoliai, kuriuos sudarė tas Klaipėdos krašto Lietuvių Organizacijų Vykdomojo Komiteto įspėjimas. Štai, kur yra priežastis, kodėl paskui ir to komiteto ir pradžioje tik Lietuvos šaulių Sąjungos vadovybė buvo suinteresuota susitarti su J. Vanagaičiu, kad reikalas nepatektų į vokiečių rankas... kurioms J. Vanagaitis, būdamas uniformuotu šauliu, patikėjo ar bent tuo grasinio, jo planuojamo leidinio ekonominės dalies sprendimą.

Kad reikalas neatsidurtų vokiečių rankose, buvo imtasi žygų su J. Vanagaičiu susitarti. Pirmasis posėdis įvyko Vytauto Didžiojo Gimnazijos direktoriaus dr. K. Trukano (kaip ne traukalo stebėtojų) bute. Posėdyje dalyvavo: Lietuvos šaulių S-gos XX-tos Rinktinės Vadas Jurgis Brūvelaitis, Vykdomojo Komiteto pirmininkas Jonas Kybrancas, to komiteto reikalų vedėjas Vladas Bakūnas, pats Jonas Vanagaitis ir "taikintojas" — dr. K. Trukanas. Posėdis buvo trumpas ir "aiškus": J. Vanagaitis sutiko bylos vokiečių teisme nekelti, jeigu jam bus atlyginti "nuostoliai", kurie padaryti komiteto įspėjimu visuomenei. Tie nuostoliai — 18,000 litų. Posėdžio dalyviai vienbalsiai J. Vanagaičio reikalavimą atmetė. Tų derybų reikalavimų dar keli posėdžiai, kurių paskutiniajame (jame ir aš dalyvavau) J. Vanagaitis nusileido iki 15,000 litų "nuostolių" apmokėjimo, tačiau ir dėl tos sumos nebuvo susitarta. Nuo to laiko, kur, kada ir kokio pobūdžio derybos su J. Vanagaičiu įvyko — neturėjau žinių, iki kol neperskaičiau "istoriją" "Lietuvos Pajūryje". Nes po tų kelių posėdžių "derybose", pamatęs, kad Klaipėdos krašto Lietuvių Organizacijų Vykdomojo Ko-

(Nukelta į 5 psl.)

VINCAS ŽEMAITIS

PAVELUOTAS LIETUVOS KRIKŠTAS

8 Lietuviai, gyvendami Vakarų ir Rytų kultūrų ir dviejų krikščionybės apeigų sankryžoje, turėjo galimybes, ypač jų valdovai, tautos elitas, jas abi gerai pažinti ir palyginti su sava pagonišką kultūra ir religija. Nuo amžių lietuviuose, kaip grynose arijų tautoje su sena kalba ir papročiais, glūdėjo aukštos moralės ir etikos dėsniai, griežtai praktikuojami gyvenime. Visi seniausieji keltai, keltai, juos pažinę, atsiliepia apie juos su pagarba. Jie nebuvo stabmeldžiai, bet pagonys — dieviškų gamtos reikšmių gerbėjai, garbintojai. Iš kur juose palčiai išsivystė ir giliai įsmigo religinės tolerancijos ir žmoniškumo pradai. Tai aiškiausiai parodo "Gedimino laiškas" ir visa vėlesnių Lietuvos valdovų veikla. Gaila, kad mes iki šiol dar neturime platesnės ir gilesnės lietuvių pagonių tikėjimo studijos.

Šie aukštos moralės, žmoniškumo, tautinės, ar religinės pakantos dėsniai yra istorijos eigoje įaugę į lietuvių tautos dvasią ir kraują. Jie glūdi lietuvių būde. Neįsiekdami tolimoje senovėje pavyzdžių, prisiminkime keletą duomenų ryšium su paskutiniu pasauliniu karu.

Sakysim, jei lietuviai būtų pridavę tiek skriaudų lenkams, kiek jų lietuviai yra patyrę iš lenkų, ypač prieš Antrą Pas. ka-

lą, ir būtų tekę jiems atsidūręs Varšuvoje prašyti prieglobsties, tikrai būtų buvę atiduoti jų priešų malonei. Mes gerai prisimename kaip žiauriai pasielgė su pabėgėliais pabaltiečiais švedai. Nežiūrint tai, lenkai patekę Lietuvon, rado pilną prieglobstį, užuojautą ir galimą pagalbą.

P. Gaučys str. "Kauno žydų geto likimas" (Sk.: "Draugas", VI — 16, 1970) rašo: "Žydai ramiai gyveno Lietuvoje iki II-jo pasaul. karo pradžios. Vokiečiams baigiant triuškinėti Lenkiją, daug jos žydų rado laikiną prieglobstį Lietuvoje. Deja, žydų laikysena rusų divizijom užplūstant Lietuvą, o vėliau jų suvadintas vaidmuo išvežimo metu, smarkiai įskaudino lietuvių". Jei panašiai žydai būtų taip nedėkingai pasielgę bent kuriam kitam krašte, iš tiesų, dar prieš vokiečių gestapo atvykimą, jie būtų žiauriai nukentėję. Lietuvoje atsitiko, kad vienu — kitu partizanai vietoje likvidavo vieną kitą žydą, rusą ar lietuvi, jie traktavo juos ne pagal tautybę, bet pagal jų biaučių elgesį ir žiaurios jų atliktus dabus. Vokiečių gestapas atėjęs dėjo pastangų sukelti žydams keršto pagiežą tarp lietuvių, bet veltui, nuėjo pas juos vienas — kitas pasiiluosavęs iš rusų bolševikų kalėjimų, degdamas kerštu už iš žydų NKVD tardytojų patirtus žiaurumus ir biaučiausią elgesnį su nekaltais, naktį užplūtais ir išvežtais į Sibiro koncentracijos stovyklas.

Sutelktinėje knygoje apie Rusijos žydiją str. autoriai stengiasi žydus teisinti ir suversti vokiečių gestapo žudynes lietuviams Taip autorius I. Garas mėgina tei-

sintis, kad išvežimų metu rusai į Sibirą išvežė taip pat apie 5000 žydų. Bet yra patikimų žinių, kad dauguma jų Minske pateko į savųjų ("Iz našich") globą, dalis pateko į žydų Birobidžano "respubliką" ir nedag atsidūrė kartu su lietuviais Sibiro koncentracijos stovyklose. Kitas autorius S. Gringauzas savo atsiminimuose iš Kauno geto išgalvotais duomenimis stengiasi lietuvių kaltinti žydų žudynėse. Tai grynas melas ir šmeižtas, kuriam seniai jau laikas duoti tinkamą atkirtį. Autoriai neužsimena, kiek lietuvių žydams padėjo, jų išgelbėjo, nors tūkstančius lietuvių vokiečių gestapas išvežė į koncentracijos stovyklas ir sunaikino krematoriumuose ir kalėjimuose.

Vokiečiai naciai laike okupacijos lietuviams daug skriaudų padarė ir nebuvo verti pasigailėjimo, bet, nežiūrint tai, kai Rytprūsių vokiečiai (Karaliaučiaus ir kitų miestų), rusams okupavus badu mirė, tai jų tūkstančius nuo bado išgelbėjo lietuviai. Dėkinga ir objektyvi Karaliaučiaus vokiečiai (ne taip kaip išlikę L. žydai) rašo: "Lietuviai mums (vokiečiams) buvo tartum angelai... Dėl to aš jiems visuomet kol gyva būsiu už jų duosumą giedosiu padėkos giesmes. Tais žiauriausiais tautų neapykantos laikais, šios mažos tautos žmoniškumas pasireiškė pavyzdgingiausiu būdu... Jau vien "Litauen" vardas buvo magiškas... Ypatingai lietuvių dvasiškai be išimties, nedarant jokių religinių skirtumų, buvo mums malonūs, nuoširdūs, vaišingi ir geri"... (Elizabeth Phell. "Hunger, Hass und gute Hände". Elchland Verlag. Goettingen. 1956.)

2 Antroji svarbi išvada, turinti tiesioginio ryšio su Mindaugo krikštu ir išplaukianti iš "Gedimino laišku" yra Lietuvos karalystės klausimas. Daugumos mūsų istorikų tiesiog nesuvirškinamas, svetimųjų ir jų galvas įkaltais ir pasąmonėje įstvirtinęs — Lietuvos didžiosios kunigaikštystės mitas (baigiant karaliu Vytautu Didžiuoju).

Su viešai karaliu vainikuotu Mindaugu (1253), Lietuva tapo karalyste, jam mirus, niekas jo įpėdinams, nei Lietuvos valstybei to titulo neatėmė. Visi Lietuvos valdovai, kurie po Mindaugo sėdėjo Vilniaus soste: Traidenis, Vytenis, Gediminas, Algirdas, Kęstutis, Jogaila ir, galop, Vytautas titulavosi ir buvo tituluojami Lietuvos karaliais, kaip pilnai savarankūs monarchai. Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio titulas atsirado tik nuėjus karaliui Jogailai į žentas Lenkijon ir tapus Lenkijos karaliu. 1392 m. supremus dux titulu jis perdavė Lietuvą valdyti Vytautui D., vėliau jis tapo L. D. Kunigaikščiu. Galop, ir pats Jogaila sutiko, kad Vytautas yra savarankiškas Lietuvos karalius ir tą titulą pripažino jam Sv. Romos imperijos imperatorius Sigismundas. Patepimai, ar kitos titulo įteikimo ceremonijos yra antraielis dalykas, svarbu valdžios galia, jos prerogatyvos.

"Gedimino laiškas" aiškiai parodo, kad Gediminas titulavo save Lietuvos ir Rusijos karaliu, Zemgalijos kunigaikščiu, tuo titulu kreipiasi ir jį popiežius, vyskupai ir kiti Vakarų, ar Rytų valdovai. Ir tenka stebėtis, kad lietuvių istorikų jis degraduojamas į D. L. kunigaikštius.

Lietuvių Enc. VII t. 62 psl. rašo: "Gediminas (apie 1275 - 1341) didysis Lietuvos kunigaikštis 1316 - 1341. Istorinėje literatūroje jis paprastai tituluojuamas didžiuoju Lietuvos kunigaikščiu, tačiau visi vienalaikiai oficialūs dokumentai, išėmą iš užsienio valdovų, visi metraštininkai ir jis pats save vadino tik Lietuvos arba Lietuvos ir Rusų karaliu... Didžiuoju kunigaikščiu jį pirmą kartą pavadino XV a. JJ. Dlugošas.

Taigi, kaip matome, J. Dlugošas, kuris visais būdais stengėsi lietuvių pažeminti, jų valstybės rolę sumažinti, degradavo Gediminą iš karalių į Didžiuosius Lietuvos kunigaikščius ir mūsų istorikams tai tapo nepakeičiama sacra sacrorum — šentenybe. Vieniems jų atrodo, kad tituluodami Lietuvos valdovus karaliais, jie tapisia svetimašalių istorikų palaikyti neobjektyviais, šovnistais, kiti reikalauja jiems ypatingo patepimo, ar vainiko ant galvos uždėjimo, vėl kiti pasitenkina, neimdami dalyko iš esmės, kad juos, girdi, iki šiol taip tituluoja svetimašalių istorikai, visai pamiršdami koks tikslas svetimašaliams juos teisingai vertinti, kai mūsų istorikai jų pažeminimui priitaria. Netenka kalbėti apie okupuotus ir pavergtos Lietuvos istorikus, jie prievarta "raudonligę" apkrėsti. Tuomet kai patys rusai komunistai savo valdovus po senovei tituluoja carais ir imperatoriais.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite
Dienraštį "Naujienas"

DR. ANNA BALIUNAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ
IR GERKLĖS LIGOS
PRITAİKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofisio telefonai: PROspect 8-3229
Rezid. telefonai: WALbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.
Ligonius priima tik susitarus.

Rez. tel. 239-4683

DR. K. G. BALUKAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Pirma ligonius pagal susitarimą.
Jei neatšiliepiama, skambinti 374-8012

DR. S. BIEŽIS

Telef.: PROspect 8-1717
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
tikai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiad. ir sekmadien. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEmlöck 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS.
Pirmad., ketvirtad. nuo 1-4 ir 7-9
antrad., penktadien. nuo 1-5, treč.
ir sešad. tikai susitarus.

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė
optometristas

DR. EDMUND E. CIARA

2709 W. 51st STREET
Tel.: GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: Pirm., ketv.
ir 7-9 antrad., penkt. 10-4, ir
sešad. 10-2 val.

Rez. GI 8-0873

DR. W. M. EISIN - EISINAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
šiliepiama, skambinti MI 8-0001.

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val.
Treč. ir sešad. uždaryta.
Ofiso tel.: PORTsmouth 7-6000
Rezid. telefonai: GARDen 3-7278

Tel. ofiso: PR 8-7773; rez.: PR 6-4732

DR. A. MACIUNAS

CHIRURGAS
Priima tik susitarus.
Valandos: pirmad., ketvirtad., 5-8,
antrad. 2-4.

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700

Rezidencijos: PR 6-9801.

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmad. ir penktad. nuo
2 iki 8 v. p. p.; antrad. ir ketvirtad.
nuo 9 iki 11 ir nuo 4 iki 8, o sešad.
dieni nuo 9 iki 12 val.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVIŠKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PCSELIS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
OFISAS 2454 WEST 71st ST.
Val.: antrad. nuo 2-5 po pietų,
ketvirtad. nuo 6-8 vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 West 71st St.
Tel. 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadien.
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Seksadieniais ir trečiadieniais
uždaryta.

Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antrad., trečiad.,
ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Seksadi-
eniais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS

CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEmlöck 4-2123
Rezid. telefonai: GIBson 8-6195
Pirma ligonius pagal susitarimą. Del
valandos skambinti telefonu HE 4-2123
Jei neatšiliepiama, tai telefonai GI 8-6195

SKAITYK "NAUJENAS" -

JOS TEIKIA GERIAUSIAS,
TEISINGIAUSIAS ZINIAS

PAKLAUSIMAS TĖVUI J. BOREVIČIUI

Greta Lietuvių Koplyčios pa-
šventinimo ir josios dedikaci-
jos klausimų, kurie dar ir šian
dien lietuviškoje visuomenėje
placiai diskutuojami, iš pati-
kimų lietuvių ekskursijos da-
lyvių teko nugirsti dar ir kitas
visai naujas epizodus, kuris
taipgi turėtų būti lietuvių vi-
suomeni pilnai paaiškintas ir
konkrečiai daviniais pagrįstas.
Kaip yra žinoma, į Koplyčios
pašventinimo iškilmes buvo at-

vykęs gana didelis lietuvių mal-
dininkų būrys iš įvairių, po
pasaulį pasklidusių lietuviškų
kolonijų ir todėl taja proga Ro-
moje liepos 9 dieną įvyko ir
Pasaulio Lietuvių Katalikų
Bendrijos suvažiavimas.

Šio suvažiavimo — konfe-
rencijos eigoje iškilo pasiūly-
mas, kad už ligšiolinį lietu-
viams parodytą prielankumą,
būtų pareikšta padėka popie-
žiui Pauliui VI ir kardinolams:
A. Samore ir P. Marella. Visi
konferencijos dalyviai jautė,
kad visų lietuvių didžiausios
simpatijos yra užsitarnavęs
kard. A. Samore už jo jau iš
seniau reikšiamą nuosirdų pa-
lankumą lietuviams.

Tačiau, daugumos konferen-
cijos dalyvių nustebinimui, Jau-
nimo Centro administratorius
tėvas J. Borevičius pasiūlė, kad
greta aukščiau suminėtu baž-
nytinių dignorių būtų pareikš-
ta padėka ir Chicago kardi-
nolui Cody už jo parodytą prie-
lankumą lietuviams katali-
kams.

Po neilgai trukusių kitų kon-
ferencijos dalyvių pasisakymų,
šis tėvo J. Borevičiaus pasiūly-
mas nerado pakankamo prita-
rimo ir buvo nepriimtas.

Šį klausimą plačiai analizuo-
jant, visuomenėje radosi daug
balsų, kurie mano, kad jeigu
tėvas J. Borevičius įnešė tokį
padėkos pareiškimo pasiūly-
mą, tai gal Jam už visus kitus
konferencijos dalyvius yra ge-
riau žinomi kardinolo Codžio
padaryti pasitarnavimai lietu-
vių katalikų visuomeni ir to-
dėl toji visuomenė visai nuosir-
džiai tėvo J. Borevičiaus, kaip
kompetentingo dvasiško prašy-
tų su tais nuopelnais konkre-
čiai supažindinti.

Šis prašymas yra tuo labiau
reminimas, nes šiuo metu kaip
tik vyksta Jaunimo Centro pra-
plėtimo darbai ir visuomenė
yra raginama tuos praplėtimo
darbus savo aukomis paremti.

Yra net tokių spėjimų, sa-
ko, gal kard. Cody yra paa-
kavęs Jaunimo Centro praplė-
timo darbams — keliolika tūk-
stančių, iš Kazimierinių kapi-
nių lietuviškosios administraci-
jos perimtų sumų, kuomet
šios kapinės buvo paimtos Chi-
cago archidiecezijos valdžion.

Kadangi tėvai jėzuitai nepri-
klauso kard. Codžio adminis-
tracijai, tai ir tėvo J. Borevi-
čiaus padėkos pasiūlymą nega-
lima risti su Jo asmeniniais pa-
aukštinimo siekimais bažnyt-
nės hierarchijoje, jeigu tokie ir
būtų buvę.

Yra taipgi nuomonių, kad
jeigu kard. Cody pagristai yra
užsitarnavęs iš lietuvių pusės
pelnutos padėkos pareiškimo,
pasaulio lietuvių katalikų kon-
ferencijos metu, tai Chicago
lietuviams gal ir reikia ta p. A.
Regi, ta nenuilstamą kovotoją
už lietuvių teises Kazimierinė-
se kapinėse, kiek pristabdyti
ir sudrausti, kad tuo būdu, to-
liau p. A. Regio akcijai vyks-
tant, neužsitrauktų dar dides-
nės kard. Codžio "malonės" ir
tuo būdu prarasti iki šiam lai-
kui Jo parodytą ir rodomą
"palankumą" lietuviams.

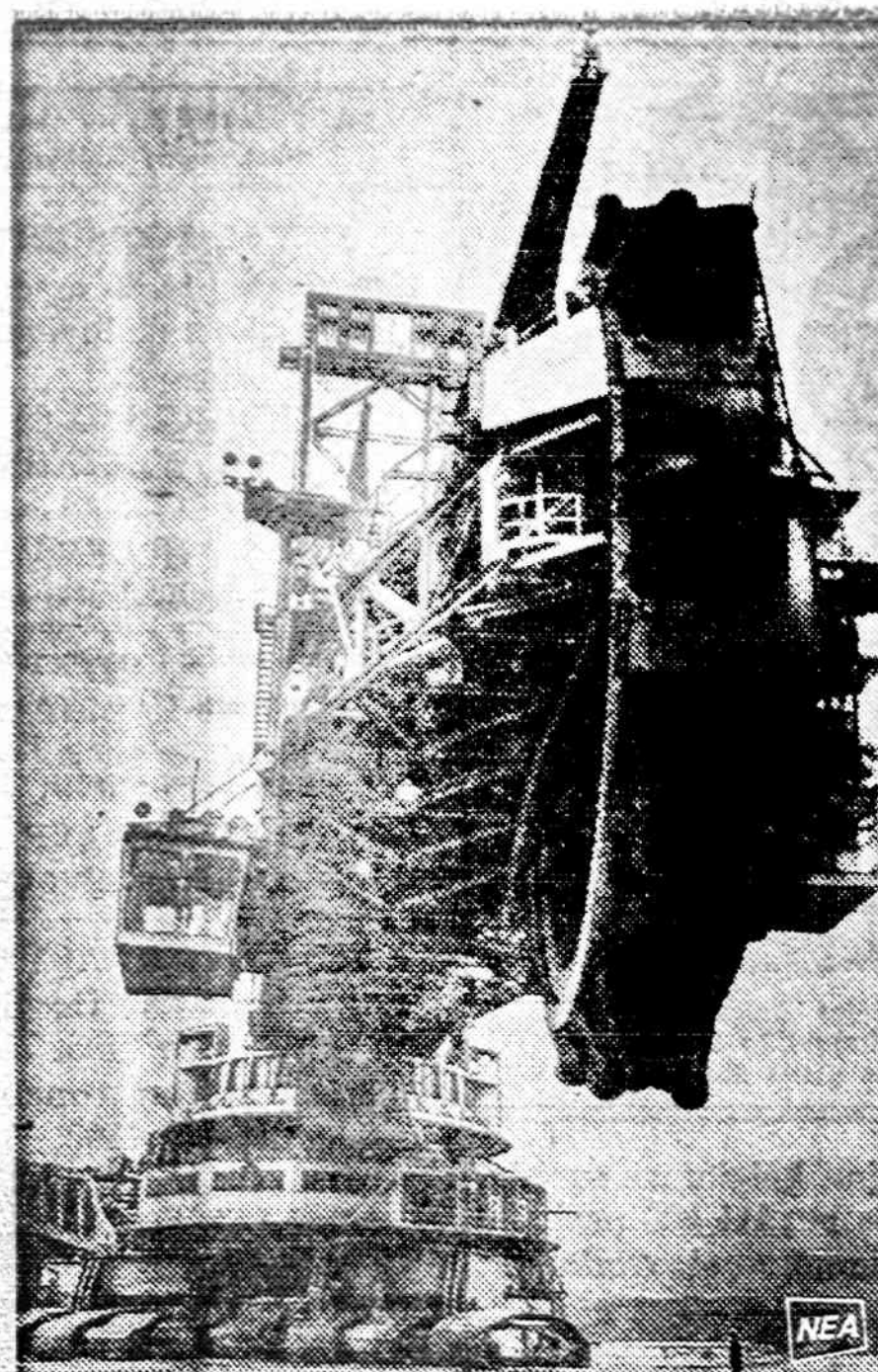
Tai būkite tiek malonus, tė-
ve J. Borevičiaus, tuo klausimu
mus lietuvių pagristais duo-
menimis apšviesti, supažindin-
ti, kad tuo būdu gal pasisektų
Tamtai lietuviškąją visuome-
nė kard. Codžiui pelnytus pa-
dėkos pareiškimui pilnai pa-
lenkti.

J. Ankštulis

ROCKFORD, ILL.

Linksmoji vasarėlė pasibaigė

Rudens sezonas jau kaip ir
prasidėjo. Rugšėjo pirmosios
dienos buvo šiltos ir gražios.
Liepos ir rugšėnės mėnesiai pa-
sižymėjo sausra: lietus kaip
ir nebuvo. Farmeriai dejavo, kad
ganyklose žolė išdžiūvo, gyvu-
liams pašaro pradeda pritrūkti.
Miesto gyventojai nors ir rūpes-

Vokietijoje vartojama didžiausia pasaulyje žemei kasti mašina, kuri
per dieną gali iškasti 110,000 tonų.

tingai laistė žolę apie namus, bet
nieko negelbėjo, — ji ėmė gels-
ti ir džiūti. Sausrai vis besitęs-
iant, miesto meras uždraudė žo-
lę laistyti, kad nepritrūktų van-
dens būtiniausiems reikams.

Laimė, rugšėjo pirmomis die-
nomis dviem atvejais smarkiai
palijo. Žaibavo, perkūnavo ir
pusėtiną vėtrą siautė. Lietaus
tiek iškrito, jog žolė kaip bema-
tant atgijo, sužaliavo. Petūnijos,
jurginai, gladiolės ir kitos gėlės
atkuto, ėmė rodyti gyvybės žen-
klus.

Bet tai lyg paskutinis vasaros
pasipardymas. Besitarnančios
žiemos ženklai jau jaučiami. Vie-
ni paukščiai jau apledo mus, o
kiti telkiasi kelioms ir netruks
atsisveikinti ir jie su mu-
mis.

Mūsų laukinė antiis irgi iš-
skrido su savo šeima. "Morning
Star" laikraštis atspausdino at-
vaizdą, kaip toji antiis su savo
trylika vaikučių (jau visi pa-
augusiais) eina skersai Main st.,
sustabdydama automobilių ju-
dėjimą. Perėjusi per gatvę, ji
nukeliavo į Rock upę.

Lietuvių organizacijos jau
baigė piknikų sezoną. Niekas
daugiau piknikų nebemano rengi-
ti, nors oras dar gali būti ir la-
bai gražus.

Rockfordo mokyklos turėjo
atsidaryti tuoj po Darbo dienos
šventės. Nors vaikai ir susirin-
ko, bet mokytojai nepasirodė,
nes nesusitarė su švietimo tary-
ba dėl algų pakėlimo. Derybos
tesėsi dvi dienas, kol pagaliau
buvo susitarta ir kontraktas pa-
sirašytas. Po to, žinoma, ir dar-
bas mokyklose prasidėjo.

A. L. B-nė ir tėvai tarėsi dėl
šeštadieninės mokyklos atida-
rymo Lietuvių klube. Viskas pri-
klauso nuo to, kiek atsiras vai-
kų, norinčių lietuviškai moky-
tis. Jei jų skaičius bus pakanka-
mas, tai turėsime lietuvištinę
mokyklą.

Zvalgas

Visų vilniečių dėmesiiui

1. Vilniečių Sąjungos leidinys
"Nužmogintieji" jau atiduotas
Hamiltono "Rūta" spaustuvei,
kuris turėtų pasirodyti apie 1971
m. vasario 1 d. Tai Petro Čes-
nilio iš lietuvių politinių kalin-
nių gyvenimo lenkų kalėjimuose
atsiminimai, kuriems išsamų
įvadą yra parašęs teisininkas
Antanas Juknevičius. Leidinys
vaizduoja nekaltų lietuvių kan-
čias ir lenkiškąjį neteisingu-
mą, kuriuo siekta sunaikinti lie-
tuvių potencialą. Tai bus dar
vienas įrodymas todėl mes, vil-
niečiai, netikime lenkiškuoju ge-
rumu bendrai.

Leidinio torontieški vilniečių
komisija nori suteikti visą rei-
kiamą leidiniui leisti pinigų su-
laimą iš anksto ir prašo paraginti
visus geros valios išsiginčius

vilniečius tapti mecenatais-rėmė-
jais (Parėmusiųjų 25 doleriais
ir daugiau pavardės bus paskelb-
tos pačiame leidinyje). Atsiliepi-
mai pageidaujami iki š. m. gruod-
žio 25 d. adresu: Jeronimas Ci-
cenas, 21 Alhambra Ave., To-
ronto 3, Ont., Canada.

2. Kanados Lietuvių Dienos
proga š. m. spalio 10 ir 11 d. su-
važiuoja į Londoną, Ont., ir Ka-
nados vilniečiai savųjų reikalų
svarstyti. Kanadiški vilniečių
suvažiavime prašomi dalyvauti
ir JAV vilniečiai, kuriems laikas
ir sąlygos leis. Suvažiavimo
pradžią numatyta spalio 10 d.
12 val. dienos 1414 E. Dundas
St. (lietuvių parapijos patalpo-
se). Laikę suvažiavimu bus pra-
vestas ir Vilniaus Dienos minė-
jimas.

Kazys Veikutis,
CV Pirmininkas

PASTABOS IŠ TOLO

(Atkelta iš 4-to psl.)

nebus atlyginta jo numatyto iš-
leisti almanacho nuostoliai. Kad
jis, J. Vanagaitis, nesustojo prie
vokiško teismo slenkčio, liudija
ši "L. P." Nr. 4 (34) 1969 m.
laidoje atspausdinta pastraipa,
kurioje, pasiekus susitarimą (ne-
minint kokiomis sąlygomis), bu-
vo padarytas abišalis pareiški-
mas iš 4 punktų, kurių paskuti-
nis šitaip skamba: "Visi buvu-
siejį fondo ir J. Vanagaicio lei-
džiamo almanacho reikalų nei-
aiškumai laikomi galutinai išaiš-
kintais ir tuomi visos dėl buvu-
sių neišskumų kilusios bylos iš
teismo atšaukiamos".

Išsamiai to almanacho istori-
jai būtų reikalinga paskelbti ir
tuos kitus tris pareiškimo punk-
tus, apie kuriuos nutilima "L.
P." Kokiomis sąlygomis buvo
susitarta? Kodėl nieko nepri-
menama apie J. Vanagaicio pi-
niginius — nuostolių atlyginimo
reikalavimus, kurie dar man da-
lyvaujant derybų posėdžiuose
sieki 15,000 litų?

Tos "istorijos" galo pabaiga
būtų tikrai įdomi, jei ją "L. P."
išspausdintų "Vieno Almanach-
cho Istorijos" autorius paskelb-
tų visus iki galo davinčius, ku-
riuos, bet man taip atrodo, jis
ar-jį turi...

(Pabaiga)

"NAUJENOS" KIEKVIENO

DARBO ŽMOGAUS

DRAUGAS IR BIČIULIS

Susirinkimų ir parengimų

PRANESIMAI

— Chicago Lietuvių Našių, Našiu-
kių ir Pavienių Klubas rengia smagų
pikniką šį sekmadienį, rugšėjo 20 d.,
Brugulienės sode. Veiks bufetas su
gerimais, bus girdžių užkandžių, šo-
kams gros G. Jonko orkestras. Val-
dyba ir Komisija kviečia visus narius
ir svečius ir visą linksmąją publika
dalyvauti.
M. Urbelis, rašt.

GELININKAS (PUTRAMENTAS)

Linksmumo arba liūdesio valandoje
gražiausios gėlės ir vainikai, ant-
kų papuošimai ir personalas
lapams gėlės.

ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

GUŽAUSKŲ

BEVERLY HILLS GELINČIA
GELES VISOMIS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

Telef.: GROovehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef.: TOWNhall 3-2108-9

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai

MAZEIKA & EVANS

6045 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNIŠKOS

AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŠINOMIS VIETA

REpublic 7-8600

REpublic 7-8601

EUDEIKIS

SENIAUSIA IR DIDIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Laidotuvių direktoriai:

DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE

Tel.: YARds 7-1741 - 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas: LAFayette 3-0440

MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENA
IR NAKTĮ
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIEST-
DALYSE

PETRAS BIELIUNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1007

STEP. C. LACK IR SŪNŪS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YARds 7-3401

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET Phone: YARds 7-1911

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YARds 7-1138-1139

VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI

SKELBKITĖS NAUJENOSE

New Jersey Lietuvių Radijo valandos vedėjas Jonas Stukas su žmona (viduryje) viešėjęs Chicagoje. Jiedu buvo užėję į Balzeco muziejų pasižiūrėti lievūviškų senienų. Stukai prie senų lievūviškų šarvų nusifotografavo kartu su visiems pažįstamu Stanley Balzeco Jr., ir muziejuje dirbančia ponia Morris.

Ruošiamas leidinys apie spaudos darbuotojus

Lietuvių žurnalistų sąjungos Chicago skyriaus valdyba turėjo savo posėdį rugpjūčio 22 d. J. Kapačinskio bute, kur buvo svarstomi aktualieji skyriaus organizaciniai reikalai.

Pirmuoju punktu buvo svarstytas klausimas: ar dalyvauti LZS-gos CV šaukiamojoje konferencijoje, kuri įvyks rugsėjo 18 d. J. Bačiūno farmoje, So. Mich. Konferencija yra šaukiama negeru laiku — penktadienio vakare. Ji turėtų būti šeštadienį ir sekmadienį. Daugeliui narių netinkamas laikas ten nuvykti. Antra, konferencija yra pakviesti nariai asmeniškai, o apie tai skyriai nebuvo informuoti, todėl nutarta palikti kiekvieno nario

nuožiūrą joje dalyvauti ar ne, neraginant savo narių ten vykti ir neorganizuojant bendros išvykos.

Kolegai teisin. Anatolijui Čepuliui sukako 70 metų amžiaus. Buvo svarstyta jo pagerbimo klausimas. Jis dabar yra aktyvus Socialinio klubo reikalų vedėjas. Nutarta tokį paminėjimą padaryti pirmame narių susirinkime, kuris įvyks rugsėjo 18 d. Apie vietą ir laiką bus pranešta atskirai.

Buvo prisiminta ir skyriaus rengiamas leidinys. Jo paruošiamieji darbai vyksta gerai. Jau baigiama surinkti reikalinga medžiaga ir nuotraukos. Tame leidinyje bus progą visiems nariams pareikšti savo mintis. Be to, jame bus paminėti mūsų mirusieji nariai su jų gyvenimo aprašymais ir nuotraukomis. Šiame leidinyje gali būti iki 150 nuotraukų ar daugiau, žiūrint, kaip patys nariai aktyviai prie jo parengimo prisidės savo talka. Tai būtų gražus skyriaus narių darbo veiklos aprašymas ir pačių narių pasireikšimas su atskirų straipsnių galimybe, minint savo pirmojo dešimtmečio įmintų pėdsakų surankiojimą į vieną leidinį. Tai būtų graži medžiaga spaudos ir kultūros istorijai.

Todėl visi skyriaus nariai kviečiami įsijungti į savo leidinio medžiagos surinkimo darbą laike vieno mėnesio, nes pats

Gerasis draugas — mirtinas priešas

Miestų pastangos gėlbėti nuo automobilų

Kaip senovės Romoje miesto gatvės buvo užkimštos greitai bėgančių žirgų „karietėmis“, lektikomis ir jaučių tempiamais sunkvežimiais, taip dabar viso pasaulio didmiesčiai yra perkimšti automobiliais, autobusais ir sunkvežimiais, tik skirtingas yra tas, kad nuo modernaus susisiekimo priemonių triukšmo apkursta žmonių ausys, kad motorvežimiai pasidaro masiniai žmonių žudikai gatvėse ir vieškeluose, bet dar labiau, kad milijonų motorų išmetamos nebaigtos išdegti dujos ir dūmai, užnuodijami orą troškina žmones ir gatvėse, ir pačiuose automobiliuose.

Tik paskutiniai mėnesiai miestai pradėjo nedrąsius žingsnius apsaugoti savo piliečius nuo to pavietės, uždarančios motorvežimiams kairias gatves.

Pradžią padarė New Yorkas praėjusio mėnesio uždraudamas automobiliams tam tikromis dienomis tam tikromis valandomis pasirodyti tam tikrų gatvių tam tikrose dalyse.

Naujovė sukėlė tikrą entuziazmą ne tik pėsčiųjų žmonių, bet ir krautuvų savininkų tarpe. Automobiliams uždraustose gatvėse beregint pasirodė vaikų vežimėliai, dviračiai ir būreliai patenkinti, besišypsantių vaikščiojančių žmonių; viename skvere pradėjo groti savanorių orkestras, o ant suoliukų žmonės pradėjo net kortomis lošti.

New Yorką pasekė Japonijos megalopolis Tokio, kur praėjusio mėnesio per 5 dienas gyventojus kankino troškinantis labai nuodingas smogas, sukeltas 2 milijonų automobilių kuro degėsių (exhaust). Miesto taryba uždarė automobiliams net 120 gatvių, kurių gyventojai, pasirodo, uždraudimą pasitiko su entuziazmu. Krautuvų savininkai pradėjo dekoruoti tas gatves gėlėmis ir vaisiais, prekybininkai praėjusius nemokamai vašino leidas. Tose vietose anglinio viendegio ore iš 10.15 dalių sumažėjo iki 2.3 dalių milijone dalių oro.

Vakaru Vokietijoje jau 20 miestų įvedė draudimą automobiliams įvažiuoti į tam tikras gatves. Net Romoje istorinės vietos apsaugotos nuo automobilių ir sudarytos 7 „salos pėsčiams žmonėms“. Automobiliai turi būti pastatomi užmėtose tolimesnėse gatvėse. Prekėms pristatyti palikta tose gatvėse po pora valandų iš anksto ryto ir vakare. Panašiai automobiliai išvaryti iš Florencijos ir Genovos.

Chicagoje buvo bandyta automobiliams įvažiuoti į tam tikras gatves. Net Romoje istorinės vietos apsaugotos nuo automobilių ir sudarytos 7 „salos pėsčiams žmonėms“. Automobiliai turi būti pastatomi užmėtose tolimesnėse gatvėse. Prekėms pristatyti palikta tose gatvėse po pora valandų iš anksto ryto ir vakare. Panašiai automobiliai išvaryti iš Florencijos ir Genovos.

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia
METAL WORKERS
Experienced to do assembly work also able to do minor lay-out.
ADVANCED CURING SYSTEM
1925 So. Western

ARC WELDERS
Patyrę plieno, nerūdijančio plieno ir aliuminijaus suldydime. Skaityti braižinius ir sustatyti dalis.
TAIP PAT PADEJEJAI
Nuolatinis darbas. Geri algos priedai.
650 So. 28th AVE.
BELLWOOD, ILLINOIS

KENNEL MANAGER
For Veterinarian Hospital.
Wheaton area.
Salary and apartment.
Call 665-1500
from 9 AM to 5 PM.

TEMPERATURE MAN
For Gas Fired Boilers
To Work Nights.
Apply at:
ALBERT A. ANDERSON
FLORIST
4550 N. CUMBERLAND AVE.
Ask for Mr. WOLGAST

RENTING IN GENERAL
Nuomos
BRIDGEPORTE ISINUOMOJAMAS
KAMBARYS
939 WEST 33 ST.
Tel. 847-2353

mobiliams uždaryti dalį Milwaukee avenue tarp Diversey ir Logan, bet pakilus protestams gatvės vėl buvo automobiliams atkintomos.
J. Pr.

Nepaprastas gimtadienis

Rugsėjo 15 dieną p. Vincas Katkevičius atšymėjo savo 99-tą gimtadienį. Jis yra a. a. žymios visuomenininkės Katrynios Katkevičienės vyras. Jau 7 metai kaip palaidojo savo mylimą Katriutę, bet josios sėstės p. A. Bučinskienės, ir josios dukters Honorėtos rūpestingai globojamas sykiu gyvena Marquette Parko kolonijoje ir jaučiasi laimingas galeidamas pasidžiaugti užtarnuotom gyvenimo atostogom. Išsėmus energijai, nors jau negali išvykti kur iš namų, bet yra gana sveikas ir domisi bėgančiais gyvuliais įvykiais, pasinaudodamas spaudos, radijo bei televizijos informacijomis.
K. V. M.

Atlyginimas nukentėjusiems

Antrojo Pasaulinio Karo metu nuo nacių nukentėjusiems žmonėms yra progą gauti atlyginimą iš Jungtinių Tautų Aukštojo Pabėgėlių Komisionieriaus Fondo, esančio Šveicarijoje, Zenevoje.

Atlyginimą gali gauti tie as-

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkų Reikia
WAITRESS WANTED
Excellent salary & working conditions. Good tips.
5-6 day week. Good transp.
Call
BO 8-5672

SECRETARY
Legal typing, shorthand. Lite dictaphone. Salary commensurate with experience and ability.
Reply:
DE 2-6454 ANNE.

SECRETARY & TYPIST
General Office Experienced. Good Starting Salary. Vacations. Major Medical paid by company.
CALL KE 6-7700
INTERSTATE BRAND CORP.
40 E. Garfield Blvd.
An Equal Opportunity Employer

SEWING MACHINE OPERATOR
Experienced industrial on small vinyl and leather products. Small shop. Must have own transportation. Many Company benefits.
7334 No. LAWDALE
674-3255

SWITCHBOARD CASHIER
9 A. M. — 6 P. M.
Monday thru Friday.
Own transportation.
JENNINGS CHEWROLET
729-1000
241 WAUKEGAN RD.
GLENVIEW, ILL.

REAL ESTATE — OUT OF TOWN
Nuosavybės kiur
THORP, WISC. Pardodamas 7 kambarių namas už \$6,500. Skambinkite savininkui po 5 val. vakaro Chicago telefonui 772-3324.

menys, kurie buvo laikomi nacių kacetuose arba baudžiamose stovyklose daugiau kaip 30 dienų; kuriuos išlaikė dėl nacių persekiojimų miręs žmogus; 17 metų turėjusieji vaikai, be šeimos palydos deportuoti prievartos darbams ir iš kitų fondų kompensacijų negavusieji asmenys.

Aukštojo Komisionieriaus įstaiga pataria paduoti prašymus ir tiems asmenims, kurie jau yra gavę avansinius mokėjimus. Smulkesnių informacijų šiuo reikalu gali teikti gana gerai informuotas A. Čepulis, 3548 S. Emerald, Chicago 9, Illinois. Telefonas vakarais LA 3-1387.
(Pr.)

TRUMPAI

— Petras Maldeikis, švietimo Gairių redaktorius, baigia paruošti spaudai 3-jį šio pedagoginio žurnalo numerį, kuris bus išleistas lapkričio mėn.

— Mokyt. Sofija Jonynienė jau 20 metų vadovauja Brighton Parko Lituanistinė mokyklai. Ta mokykla turi kasdieną lietuviškas pamokas reguliarių parapijinės mokyklos pamokų metu. Šią retą aplinkybę apylinkės vaikai gali tinkamai išnaudoti.

— Juozas Ulevičius, Oak Forest, Ill., paskutines vasaros dienas praleido Lake Wavasi, Indijanos valstijoje, kur turi įsigijęs nuosavybę.

— Saulė Jautokaitė laisvalaikio padeda prof. J. Žilėvičiui tvarkyti Muzikologijos archyvą ir bendradarbiauja lietuviškoje spaudoje, rašydama įvairiais meno klausimais.

— Albinas Kurlulis, investavimų patarėjas, rugsėjo 18 d. 7:30 val. Vyčių salėje skaitys paskaitą apie investavimo galimybes dabartinėje akcijų rinkoje. Ruošia KSA Cikagos aps. valdyba. Tėjimas laisvas ir nemokamas.

— Rež. Justas Pusdešis ir Alkos meno kolektyvo aktoriai — Elena Zubrickienė, Laimutė Tautkevičiūtė ir Algirdas Pesys atliks meninę programą Detroito Lietuvių Organizacijų Centro ruošiamam Lietuvos Steigiamojo Seimo 50 m. minėjime, kuris bus rugsėjo 20 d. 12:30 val. Lietuvių namuose.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Zemė — Pardavimui
REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Zemė — Pardavimui
PASKOLOS, PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIŠ NUOSIMCIAIS MĖNESINIAIS ISSIMOKĖJIMAIS
DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

PLATUS PASIRINKIMAS NAMŲ PIRKIMUI
BUTŲ NUOMAVIMUI — NOTARIATAS — VERTIMAI
DRAUDIMO AGENTŲ PATARNAUJA VISIŠ DRAUDIMO REIKALAI
J. BACEVIČIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
6455 So. Kedzie Ave. — Prospect 8-2233

• NAMŲ IR BIZNŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • NOTARIATAS
• PATVIRTINTI VERTIMAI • IMIGRACIJOS POPIERIAI
• PAMAMŲ MOKESČIAI — INCOME TAX.
LEONAS REAL ESTATE.
2735 WEST 71st STREET TEL. 925-6015

BEVEIK NAUJAS 5½ kamb., bungalovs Brighton Parke. Įrengtas rūsys, garažas.
3 BUTŲ MŪRAS Brighton Parke. 5, 4 ir 3 kambariai. Viename bute yra 3 miegamieji.
MŪRO BUNGALOV, 6 kamb., įrengtas sklepas, 60-ta ir Francisco.
1½ AUKŠTO, 6 ir 5 kamb., modernūs butai, modernios virtuvės ir vonios, įrengtas sklepas, prie pat Maria Aukšt. mokyklos.
4 PO 4 MŪRINIS. Centralinis šildymas, garažas, geros pajamos. Gera vieta, Brighton Parke.
ŠIMAITIS REALTY
NOTARY PUBLIC, INCOME TAX, INSURANCE
2737 W. 43rd STREET
CL 4-2390

DAŽAU NAMUS
IS VIDAUS IR LAUKO
Valau kilimus ir baldus.
Pilna aprada.
I. RUDIS Tel. CL 4-1050

K. ERINGIS
CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

APDRAUDŲ AGENTŲ:
namu, automobiliu, gyvybės, sveikatos ir biznio.
Patogios išimokėjimo sąlygos.
J. BACEVIČIUS
6455 So. Kedzie Ave. PR 8-2233

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel. REpublic 7-1941

TERRA
Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.
3327 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

HOME INSURANCE
Call: Frank Zapolski
3208½ W. 95th St.
GA 4-8654
JAV Life and Casualty Company

SIUNTINIAI I LIETUVĄ
IR KITUS KRASTUS
P. NEDZINSKAS, 4065 Acher,
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

JUOZAS (JOE) JURAITIS
Nebrangiai ir greitai taiso Volkswagenuos, Volvus, Mercedes, Porschus ir kitas užs. ir vietinės gamybos mašinas. Elektroninis tikrinimas, patyrė mechaniką, vilkikas.
RICHMOND AUTO SERVICE
2934 West 63rd St.
Tel. GR 6-3134 arba GR 6-3353
PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

SAVITINKAS PARDUODA gera 6 kamb. mūro bungalovą prie 72-ros ir Richmond av. Pirmas rimta pasiūlymą. Terautis tel. WA 5-5840.
BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba ir Remontas
HEATING CONTRACTOR
Irengiu naujus ir perstatau senus visų rūšių namų apšildymo pečius ir air-conditioning ir naujus ir senus namų. Irengiu vandens boilerius ir stočių rinas (gutters). Darbas atliekamas greit, sąžiningai ir garantuotai. Apskaičiuojami nemokamai.
Turiu leidimus dirbti mieste ir užmiesuose.
Domas Zukauskas
HEATING & SHEET METAL
4444 So. Western Ave.
CHICAGO, ILL. 60609
Tel. VI 7-3447

A. ABALL ROOFING
Įkurta prieš 50 metų
VISOKIUS STOGUS, rinas ir nutekamuosius vamzdžius sutaisome arba naujus įdedame.
KAMINUS IŠVALOME ir patalame. Nudžomame namus iš lauko ir atliekame "tuckpointing" darbus. Esame apdrausti, visas darbas garantuojamas.
S k a m b i n k i t
LA 1-6047
Išnaivimas veltui, kreiptis bet kada
SKAITYK PATS IR PARAGING
KITUS SKAITYTI
NAUJIENAS